

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъу Тхьаклушынэ Аслъан Урысыем иныбжыкълэхэм я Союз итхьаматэу Павел Красноуцкэм тыгъуасэ луклагъ. Хэгъэгъу ззошхом Теклоныгъэр кызышдагыгъэр илһэс 70-рэ зэрэхъурэм фэгъэхьыгъэ Дунэе фестивалэу «Студенческая весна на Кавказе» зыфилорэр мы илһэсэм Адыгеим щызэхэщэгъэным фэгъэхьыгъэ юфыгъохэм лъэныкъохэр атегушылэгъэх.

Адыгеим щызэхэщэгъэ

Зэлулэгъум хэлэжыагъэх АР-м гэсэныгъэмрэ шлэныгъэмрэклэ иминистрэу Хъуажэ Аминэтрэ ащ игуадзэу Къэрэтэбэнэ Мыхьамодэрэ, республикэм лъэпкъ юфхэмклэ, лэклэб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэкъэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмклэ ыккы къэбар жъугъэм иамалхэмклэ и Комитет итхьаматэу Шхьэлэхъо Аскэр, Адыгэ къэралыгъо университетымрэ Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетымрэ яректорхэу Хъунэго Рэщидэрэ Къуижэ Саидэрэ.

АР-м и Лышхъхъу юфшлэгъу зэлулэгъум ипэублэ республикэм къэклогъэ хьаклэм шлуфэс рихыгъ, дунэе фестивалыр республикэм щызэхэщэгъэнымклэ лэпылэгъу зэрэфэхъунхэ алъэ-кышты лъэныкъохэм аклэупчлагъ.

П. Красноуцкэм кызырлыуагъэмклэ, федеральнэ мэхъанэ зилэ юфтхьабзэу «Урысыем истудентхэм ягъатх» зыфилорэм илһэс 23-рэ хъугъэу Адыгеим иныбжыкълэхэр чанэу хэла-

жъэх. Фестивалыр мы илһэсэм жьоныгъуаклэм и 15 — 20-м къалэу Владивосток щызэфашыжышты. Ащ даклоу Урысыем иккыблэ хэхъэрэ шьолырхэм ыккы Кавказ кыбым икъэралыгъохэм арыс ныбжыкълэхэм культурнэ зэпхыныгъэу ялэхэр гъэпытэгъэнхэм фэш! Дунэе фестивалэу «Студенческая весна на Кавказе» зыфилорэр илһэс заулэ хъугъэу зэхэщэ. Мыгъэ ар Теклоныгъэм ия 70-рэ илһэс фэгъэхьыгъэщт ыккы Адыгеим щырагъэклогъын гухэлъ ял. Ащ изэфэхьысыжъуу мэкъуогъум и 22-м шлэжым ишэф остыгъэ фестивалым хэлэжъэрэ ныбжыкълэхэм хагъэнэщт. Зэхэщаклохэм зэрагъэнафэрэмклэ, нэбгырэ 500-м ехъу мыщ хэлэжъэщт.

Ылһэсэклэ зигугъу кышчытшыгъэ фестивалхэм язэхэщэн фэгъэзэгъэщт федеральнэ комитетым АР-м и Лышхъхъу хэхъанэу, региональнэ комитетым пэцэныгъэ дызэрихъанэу ныбжыкълэхэм я Союз итхьаматэ зыкыфигъэзагъ.

Мыщ фэдэ юфтхьабзэхэм ныбжыкълэхэр зэрэзэрапхыэрэм даклоу, яхэгъэгъу шлу алъэгъоу плугъэнхэм зэрэфэлорышлэхэр республикэм ипацэ кыыхигъэщыгъ. Ащклэ П. Красноуцкэм кыыхыгъэ предложениехэм адыригъэштагъ, фестивалыр зэрифэшъуашэу Адыгеим щырагъэклогъыным зэрэфэхъазырхэр клыгъэтхыгъ.

— Федеральнэ мэхъанэ зилэ мыщ фэдэ юфтхьабзэхэр тиреспубликэ щызэхэщэгъэнхэм тэрклэ мэхъанэшхо ил. Сыда плэмэ нэмыккы шьолырхэм ащыпсэурэ цыфхэм Адыгеим нахь блогъэу нэлуасэ зыфашын, тиныбжыкълэхэм гъэхъагъэу ялэхэм защагъэгъозэн алъэклэ. Мыгъэрэ фестивалыр Теклоныгъэм ия 70-рэ илһэс зэрэфэгъэхьыгъэм ащ имэхъанэ нахь къелэты, — кылуагъ клэухым Тхьаклушынэ Аслъан.

ТХЪАРКЪОХЪО
Адам.

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

Сомэ миллион 15 пэлуагъэхъащт

Кымэфэ ужим къалэм игъогухэу нахь зэщыкыуагъэхэм гъэцэкълэжын юфшлэнхэр арашыллэщтых. Къэлэ гупчэм нэмыкълэу, Пасхэм ехъуллэу, къэлэ къэхалъэм еклурэ гьогур и агъэцэкълэжынуу Мыекъопэ къэлэ администрацием ипацэ цыфхэр ыгъэгъуагъэх.

Мы мэфэ блогъэхэм къалэм игъогухэм ягъэцэкълэжын фежъэщтых, иутыгъэ чыплэхэм асфалыт атыралхъащт. Гьогухэм ягъэцэкълэжын лъэныкъуитлоу зтеутыгъэщт. Зы лъэныкъомклэ ащ фэдэ юфшлэнхэр зыгъэцэкълэщтыр зэнэкъокъу шыклэм тэтэу къэнэфагъ, ащ зэкълэмклэ сомэ миллион 2-рэ мин 996-рэ пэлуагъэхъащт.

— Блэклыгъэ илһэсэм апэруу Мыекъуапэ шыклаклэм тэтэу гьогухэр зэрэщагъэцэкълэжыгъэхэм ишлогъэшхо къэклуагъ.

Нафэ кызырэхъугъэмклэ, кымафэм гьогухэр джы нахь кызызэнагъэх, адрэ илһэсхэм ягъэпшагъэмэ, иутыгъэу, чагъэу афэхъугъэр нахь маклэ хъугъэ, — къеты Мыекъопэ къэлэ администрацием.

Кымафэм ыпкъ кыкылыкэ гьогухэу фыкыуагъэ зыфэхъугъэхэр агъэкълэжыштых. Джащ фэдэу Мыекъуапэ иурамхэу Юннатовымрэ Шэуджэным ыцлэ зыхьырэмрэ зэтырагъэпсыхъажыштых. Кыалэм иурам шхьалэхэу Краснооктябрьскэмрэ Пролетарскэмрэ ыккы урамхэу Батареинэмрэ Железнодорожнэмрэ кыыхиубытэхэрэм иутыгъэу афэхъугъэхэр агъэцэкълэжыштых. Ащ нэмыкълэу Пасхэм ехъуллэу къэлэ къэхалъэм еклурэ гьогур агъэкълэжышты. Гьогу иутыгъэхэм ягъэцэкълэжын пэлуагъэхъанэу республикэм игъогу

фондрэ муниципальнэ бюджетымрэ сомэ миллион 15 фэдиз мы илһэсэм къатлупщыгъ.

Джащ фэдэу асфалыт зытлэ адрэ гьогухэми ягъэцэкълэжын мы илһэсэм лъагъэклогъэщт. Гьогу псэуалъэхэу агъэцэкълэжын фаехэр пэшлорыгъэщэу агъэуныфэгъэх. Урамхэу 12 Марта, Юннатов, я 3-рэ Интернационал зыфилорэхэм гъэцэкълэжын дэгъухэр арашыллэщтых. Джащ фэдэу Келермесскэм еклурэ гьогур зэтырагъэпсыхъажышты. Урамхэу Пионерскэмрэ Лениным ыцлэ зыхьырэмрэ гъэцэкълэжын юфшлэнхэр ащылъагъэклуатэх. Гьогухэм ягъэцэкълэжын даклоу ащ къапэгъунагъу чыплэхэм язэтэгъэпсыхъан ыккы чыгъхэм, къэгъагъэхэм ягъэтлысын лъэшэу аналэ тырагъэтышты.

(Тикорр.).

НЕПЭ КЪЫХЭТЫУТЫХЭРЭМ АЩЫЩХЭР:

Я 2-рэ нэклубгъор

АР-м и Лышхъхъу и Указэу граждэн обществэм хэхъоныгъэ егъэшлэгъэнымклэ ыккы цыфым ифитыныгъэхэмклэ АР-м и Лышхъхъу дэжы Совет щызэхэщэгъэным ехьыллагъэмрэ ащ хэтыштыхэм яспискэрэ.

Я 3-рэ нэклубгъор

Предпринимательхэр нахьыбзу блэклыгъэ илһэсэм зыщатхыгъэ субъектхэм Адыгеир ащыш.

Я 5-рэ нэклубгъор

Къамылапцэхэм яа 1-рэ фестиваль ипэгъоклэ. Къэбэртэе-Бэлъкъар Республикэм икъамылапцэхэр.

Медальхэр аритыжыгъэх

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъу Тхьаклушынэ Аслъан Хэгъэгъу ззошхом иветеранхэу Адыгеим щыпсэухэрэм ащыщхэм тыгъуасэ алукагъ ыккы Теклоныгъэм ия 70-рэ илһэс ипэгъоклэу кыдагъэкыгъэ юбилейнэ медальхэр нэбгырэ 19-мэ аритыжыгъ.

Мэфэклэ зэхэхэм хэлэжыагъэх АР-м Лышхъхъу министрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие ипацэу Владислав Федоровыр, республикэм лъэпкъ юфхэмклэ, лэклэб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэкъэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмклэ ыккы къэбар жъугъэм иамалхэмклэ и Комитет итхьаматэу Шхьэлэхъо Аскэр, Адыгеим иветеранхэм я Совет итхьаматэу Къоджэ Аслъан.

АР-м и Лышхъхъу пэублэ псалъэ кышылызэ, Теклоныгъэм ия 70-рэ илһэсэу къэблагъэрэмклэ ыккы медалэу къафэгъэшъошагъэмклэ ветеранхэм къафэгъушлуагъ, сыдигъуи мыхэм игуапэу зэралуклэрэр кыыхигъэщыгъ.

— Хэгъэгъу ззошхом илһэсэм лыхъужьныгъэу зешъухагъэр егъаши тшыгъушэщтэп, шъуищылэныгъэ гьогу хэтклэ щысэтэхып. Лъэпкъ зэхэдэ шъуи-мылэу, зыкыныгъэ шъуазыфагу илһэу пый мэхъаджэм шъупэуцужыгъ, ар зэхэжъугъэтэ-къуагъ. Тикъэралыгъо имыза-къоу зэрэдунаеу шхьафит шъу-шыжыгъэ, — кылуагъ Тхьаклушынэ Аслъан ветеранхэм зафигъазэзэ. — Зэо ужим къэралыгъор, народнэ хызмэтыр зыпкъ игъэуцожыгъэнхэмклэ юфышхо шъушлагъэ, ари тшыгъушэрэп, тыгу ил. Шьо кытфэшъушлагъэр ныбжыи тфэпщыныжыштытэп, ау амалэу тилэмклэ лэпылэгъу тыкышъуфэхъуныр, нэбгырэ пэпчэ ифэ-

ю-фашлэхэр зэрифэшъуашэу дгъэцэкълэнхэр типшъэрылшхьал.

АР-м и Лышхъхъу ветеранхэм закыфигъазэзэ кызырлыуагъэмклэ, Теклоныгъэм ия 70-рэ илһэс ипэгъоклэу кыдагъэкыгъэ юбилейнэ медальхэр ветеранхэм ащышхэм апэ УФ-м и Президентэу Владимир Путинэм Москва щаритыжыгъ. Ащ пшъэрылһэу кыгъэуцугъэм диштэу а тын лъаплэр шьолырхэм ащыпсэурэ ветеранхэм джы ащаратыжыкы, Адыгеири ахэм зэу ащыш.

— Непэ тикъэралыгъо зэрыт чыплэ кыныр кызытэныкыным пае обществэм зыкыныгъэ хэлъэу, УФ-м и Президент тыготэу юф эдэтшлэн фае. Хэгъэгъу ззошхом итарихэ нэклубгъохэр клэзытхыкыжыкыхэ зышлоигъо клуачлэхэри, къэралыгъохэри щылэх, ау ахэм зи къадэхъуштытэп, — кылуагъ Тхьаклушынэ Аслъан.

АР-м и Лышхъхъу юбилейнэ медальхэр ветеранхэм аритыжыкыхэзэ, ахэм джыри зэ афэгъушлуагъ, псауныгъэ пытэ ялэу, ябын-унагъохэм адатхэхэу щылэнхэу афэлъэуагъ.

Сыд фэдэрэ лъэныкъокыи зыналэ къатет, ящыклагъэхэр ыккы ягумэкыгъохэр зэхэзышлыкырэ ыккы лэпылэгъу къафэхъурэ республикэ пащэм зэрэфэразэхэр, ащ фэдэ фыщытыклэм клуачлэ зэрэхагъуатэрэр ветеранхэм къалуагъ.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Адыгә Республикэм и Лышъхъэ и Указ

Граждан обществэм хәхъоныгъэ егъэшлыгъэнымкӀэ ыкӀи цыфым ифитыныгъэхэмкӀэ Адыгә Республикэм и Лышъхъэ дэжъ Совет щызэхәщэрэм хәтыщтхэр

Цыфым ифитыныгъэхэмрә ишъхәфитыныгъэрә кыдәлпытәгъәнхэмкӀэ къэралыгъо политикәр нахъышлоу пхырыштыгъэным, джащ фэдәу граждан обществэм иинститутхэм язегъәушъомбгъункӀэ ләпылэгъу ягъәгъотыгъэным атегъәпсыхәгъәу **унашъо сәшлы:**

1. Граждан обществэм хәхъоныгъэ егъэшлыгъэнымкӀэ

ыкӀи цыфым ифитыныгъэхэмкӀэ Адыгә Республикэм и Лышъхъэ дэжъ Совет щызэхәщэгъәнәу.

2. Граждан обществэм хәхъоныгъэ егъэшлыгъэнымкӀэ ыкӀи цыфым ифитыныгъэхэмкӀэ Советәу Адыгә Республикэм и Лышъхъэ дэжъ щызэхәщэрэм хәтыщтхэр гуадзәм диштәу ухәсыгъәнхәу.

3. ЗыкӀәтхәхэрә мафәм щегъәжәгъәу мы Указым кӀуачӀэ илӀ мэхъу.

Адыгә Республикэм и Лышъхъәу ТХЪАКӀУЩӀНӀ Аслъан

кӀ. МыекъуапӀ, гъэтхәпэм и 2, 2015-рә ильәс N 24

Адыгә Республикэм и Лышъхъәу 2015-рә ильәсым гъэтхәпэм и 2-м ышыгъәу
Указу N 24-р зытәтым игуадз

Граждан обществэм хәхъоныгъэ егъэшлыгъэнымкӀэ ыкӀи цыфым ифитыныгъэхэмкӀэ Советәу Адыгә Республикэм и Лышъхъэ дэжъ щызэхәщэрэм хәтыщтхэр

Гоголева Татьяна Аркадий ыпхъур — Урысые общественнә шӀушӀә фондәу «Урысые кӀәлӀцыкӀу фондым» и Адыгә республикә къутамә иправление итхәмат (зэрәзәзәгъхэрәм тетәу);

Дәрбә Тимур Исмахилә ыкӀор — Урысые общественнә организациеу «Урысыем ижурналистхэм я Союз» и Адыгә республикә къутамә итхәмат (зэрәзәзәгъхэрәм тетәу);

Дорошенко Светлана Василий ыпхъур — общественнә организациеу «Адыгә Республикэм ис бзылфыгъэхэм я Союз» итхәмат (зэрәзәзәгъхэрәм тетәу);

Зәфс Владислав ГъукӀә ыкӀор — предпринимательхэм яфитыныгъэхэм якъәухъумәнкӀә Уполномоченнәу Адыгә Республикэм щыләр;

Ивашин Александр Борис ыкӀор — кӀәлӀцыкӀу хэм яфитыныгъэхэм якъәухъумәнкӀә Уполномоченнәу Адыгә Республикэм щыләр;

Ильясов Алям ШагӀи ыкӀор — Адыгә республикә общественнә организациеу

«Къәндзал культурә-просветительскә обществәу «Дуслык» зыфилорәм итхәмат (зэрәзәзәгъхэрәм тетәу);

Къоджә Аслъан Аюбә ыкӀор — Адыгә Республикэм заомкӀә, лӀошлӀәнымкӀә, УлӀыгъә КӀуачӀәхэмкӀә ыкӀи хәбзәухъумәкӀә кӀулыкӀухэмкӀә ивтеранхэм (пенсционерхэм) яобщественнә организациеу итхәмат (зэрәзәзәгъхэрәм тетәу);

Коновалова Нина Николай ыпхъур — республикә общественнә движениеу «Адыгеим ис славянхэм я Союз» итхәмат (зэрәзәзәгъхэрәм тетәу);

Мамый Алыи Сәләтчәрые ыкӀор — Адыгә Республикэм и Очыл палатә ипрезидент (зэрәзәзәгъхэрәм тетәу);

МәшбәшлӀә ИсхәкӀ Шумафә ыкӀор — Урысые Федерацием и Общественнә палатә хәт (зэрәзәзәгъхэрәм тетәу);

НатӀәкӀо Мурат Махъмудә ыкӀор — Адыгә Республикэм ибизнес лӀәпылӀәгъу фәхъурә Ассоциацием игъәцәкӀәкӀо директор (зэрәзәзәгъхэрәм тетәу);

Нәхәе РуслӀан Къамболәт ыкӀор

— сәкӀатныгъә зилӀхәм я Урысые общественнә организациеу «Хәафизэхэм я Урысые обществәу ЛәжәкӀо Быракъ Пльыжым иорден кызыфагъәшәшагъәм» и Адыгә республикә организациеу итхәмат (зэрәзәзәгъхэрәм тетәу);

Осокин Анатолий Яков ыкӀор — цыфым ифитыныгъэхэмкӀә Уполномоченнәу Адыгә Республикэм щыләр (зэрәзәзәгъхэрәм тетәу);

Пономаренко Валерий Валерий ыкӀор — Адыгә Республикэм икӀәралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгә Республикэм ихәшыпыкӀыгъә командәхәр зыщәгъәхәзырхәрә Гупчәм» инструктор-методист, спортымкӀә заслуженнә мастер;

Спиров Аристотель Авраам ыкӀор — Адыгә республикә общественнә организациеу «Мамырыгъәм и Лигә» итхәмат (зэрәзәзәгъхэрәм тетәу);

Сухоруких Юрий Иван ыкӀор — апшӀәрә сәнәхәт гъәсәныгъә языгъәгъотырә федеральнә кӀәралыгъо бюджет

учреждениеу «МыекӀопә кӀәралыгъо технологическә университетым» экологиемкӀә ифакультет идекан, мәкӀумәщ шӀәныгъэхэмкӀә доктор (зэрәзәзәгъхэрәм тетәу);

ЛыхъәтыкӀо Аскәр Къәсәй ыкӀор — Адыгә Республикэм и Конституционнә хыкум итхәмат;

Усачева Любовь Алексей ыпхъур — псауныгъәм икӀәухъумән фәгъәзәгъә лӀошлӀәхәм япрофсоюз и Адыгә республикә организациеу итхәмат (зэрәзәзәгъхэрәм тетәу);

Хәкужә Адам Мыхъамодә ыкӀор — Адыгә Республикэм иобщественнә движениеу «Адыгә Хасәм» итхәматә игуадз (зэрәзәзәгъхэрәм тетәу);

Хъанәхъу РуслӀан Асхәад ыкӀор — Адыгә Республикэм икӀәралыгъо бюджет учреждениеу «Гуманитар ушӀәтынхәм апылӀ Адыгә республикә институтәу Т.М. КӀәрацәм ыцӀә зыхъырым» философиерә социологиерәкӀә иотдел ипаш, философии шӀәныгъэхэмкӀә доктор, профессор.

Плуныгъә лӀофхәм атегушчылагъәх

Общественнә движениеу «Народный фронт» зыфилорәм и Адыгә шӀолпыр къутамә мы мафәхәм зәхәсыгъо иагъ. УФ-м и Правительствә кыгъәуцугъә пшӀәрыллым диштәу УФ-м гъәсәныгъәмрә шӀәныгъәмрәкӀә и Министерствә плуныгъәм хәхъоныгъәхәр фәшлыгъәнхәм тегъәпсыхәгъә проектәу кыгъәхыгъәм тегушчылагъәх.

— Тильәхъан Урысыер чыплӀә кӀын иуцуагъ. Ащ кыхәкӀыкӀә духовнә-нравственнә еплыкӀәхәр кӀәу кӀәралыгъом ыгъәхәзырынхә фәе, — пәубләм кылуагъ общественнә движением ишӀолпыр къутамә ипашәу Юрий Гороховым. — Ар игъом гъәцәкӀәгъә зыхъукӀә, кытӀәкӀәхъуэрә лӀәужхәм зәрифәшӀәшә плуныгъә ахәлӀәу кӀәтәджыштых. Непә зәхәтфӀрә лӀофыгъом мәхъанәшхо ил, тикӀәралыгъо плуныгъә гъәпсыкӀәу илӀыштым ар лӀәпсә фәхъуш.

Плуныгъә лӀофым ехылӀәгъә еклӀәкӀәкӀәу 2025-рә ильәсым

нәс УФ-м гъәцәкӀәгъә щыхъуштым ишәпхә шӀхәлӀәхәм япроект изәхәфын зәлукагъәхәр нәужым тегушчылагъәх. Советскә Союзыр зызәхәзыжыгъәм кыщегъәжәгъәу кытӀәкӀәхъуэрә лӀәужхәм яплуныгъә зыпарәми ылӀ илӀыжыгъәп. Гъәсәныгъәр ары нахъ теубытагъә зыхәлӀәу кӀәралыгъор зыуж итыгъәр, ащ дакӀоу плуныгъәр алӀкӀәзыгъә хъугъә. Ау а еклӀәкӀәкӀә зэрәмытәрәзыр кӀагъурыуагъ, ащ кыхәкӀыкӀә мы лӀәныкӀом лӀоф дашӀәнәу унашъо щылӀә хъугъә. ТикӀәралыгъокӀә плуныгъәм исистемә хәхъоныгъәхәр ышынхәм фәшлӀ лӀәпсә фәхъуш еклӀәкӀәкӀәм итхыль УФ-м гъәсәныгъәмрә шӀәныгъәмрәкӀә и Министерствә зәхәгъәуцо.

Духовнә-нравственнә плуныгъә ахәлӀәу, яхәгъәгу шӀу алыгъоу ныбжыкӀәхәр плугъәнхәр пстәуми анахъ шӀхәлӀ. Мы лӀәныкӀомкӀә лӀәпкӀә общественнә организациехәм зәхә-

щәрә лӀофтхәбзәхәм мәхъанәшхо зәряләр кызәрәугъоигъәхәм кыхәгъәшчыгъ.

Плуныгъәм ехылӀәгъә стратегиер гъәпсыгъэным пәе, а лӀофым хәтхәм яшлӀәхәр кыдәлпытәгъәнхә зэрәфаер кыхыгъәшчыгъ общественнә движениеу «Народный фронт» зыфилорәм и Адыгә шӀолпыр къутамә илӀошлӀәкӀо куп ипашәу Алексей Стальном.

Плуныгъә лӀофым ехылӀәгъә стратегиер ипроект хәт лӀәныкӀуабәмә кӀәзәрәугъоигъәхәм дырагъәштагъ, ау лӀоф зыдәпшӀән фәхәри кыхәгъәшчыгъәх. Мы проектым игъәпсын джыри кӀаухыгъәп, адрә шӀолпырхәм афәдәу республикәм мыщ хыгъахъо шлӀоигъохәр общественнә народнә фронтәу «За Россию» зыфилорәм илӀошлӀәкӀә гупчә лӀәкӀәгъәшчыгъ.

ПАТӀЫКӀО Анет.

Сурәтыр лӀәшынә Аслъан тырихыгъ.

СомитӀу кыхәхъуагъ

МыекъуапӀ дәт кӀәлӀәлектронтранспортым (троллейбусым) игъогупкӀә гъәтхәпэм и 1-м кыщегъәжәгъәу сомитӀукӀә нахъ лӀәплӀә хъугъә. Джы ащ соми 10 ыуас.

МыекӀопә кӀәлӀә администрацием кызәрәшчыгъәшчырәмкӀә, финанс-экономикә чыплӀә кӀын ифәгъә МыекӀопә троллейбус ГъәлорышлӀәпәм лӀәпылӀәгъу фәхъунхәм ар фәгъәхыгъ.

ШӀугу кӀәдгъәкӀыжыын, бләкӀыгъә ильәсым шәкӀогъум и 21-м муниципальнә унитарнә предприятиеу «МыекӀопә троллейбус ГъәлорышлӀәпәр» зыфилорәм илӀошлӀәхәм ләжәпкӀәр зәраматырәм кыхәкӀыкӀә емызәгъ зәхәхә зәхәщәгъагъ, а уахътәм водителхәр гъогум техәгъәхәп. Мыщ илӀошлӀәхәм яфитыныгъәхәр кӀәухъумәгъәнхәм фәшлӀ МыекъуапӀ ипрокуратурә уплӀәкӀунхәр зәхищәгъәх. Ахәм язәфәхысыжыхәмкӀә предприятием ипашә ылӀәныкӀокӀә административнә лӀоф кызылуахыгъ, лӀошлӀәнымкӀә хәбзәгъәуцугъәм кыдилытәрә шапхәу ыукъуагъәхәр дигъәзыжыынхәу прокурорым унашъо ышыгъ. Троллейбус ГъәлорышлӀәпәм илӀошлӀәхәм ялӀәжәпкӀә аратыжыгъ.

— КӀәлӀә троллейбусхәм ауасә кыхәхъуагъ нахъ мышлӀәми, КӀыблӀә федеральнә шӀолпырым хәхәрә субъектхәм уасәу ары-

лӀым ар нахъ макӀ, — кӀәты МыекӀопә кӀәлӀә администрацием ипресс-кӀулыкӀу. Маршруткәхәм ягъогупкӀә кызәрәхәмыхъоштыр ыкӀи ар сомә 12-у кызәрәнәжыштыри кыхәгъәшчыгъ.

Гъәтхәпэм и 1-м кыщегъәжәгъәу кӀәлӀә общественнә транспортым щыщхәр зәрыкӀоштыгъәхә гъогухәм зәхъокӀыныгъәхәр афәхъугъәх. Автобусхәу N 1, N 2, N 1а ыкӀи N 2а зыфилорәм урамхәу Димитровым ыцӀә зыхъырымрә Пролетарскәмрә арыкӀонхәу кӀафыхәгъәхъуагъ. Автобус 16 мы гъогум рыкӀошт. Пчәдыжым сыхәтыр 6-м кыщегъәжәгъәу пчыхәм 11-м нәс такыкых кӀәс ахәр зәкӀоштых.

Джащ фәдәу автобус цыкӀоу N 34-р зэрәзәкӀорә шӀыкӀәм зәхъокӀыныгъәхәр фашлыгъәх. ЫплӀәкӀә зэрәшчыгъәм фәдәу урамәу Пионерскәм тетәу районәу «Черемушки» зыфилорәм еклӀәлӀәшт, кызыгъәзәжыкӀә Хәахъуратәм ыцӀә зыхъыре урамым кырыкӀошчыгъ.

(Тикорр.).

Адыгеим ятлонэрэ чыплэр ыубытыгъ

Къэралыгъо статистикэмкIэ Федеральнэ къулыкъумрэ аналитикэм фэгъэзэгъэ агентствэу Top-RF зыфиорэмрэ унэе предпринимательхэр нахьыбэу блэкIыгъэ илъэсым зыщатхыгъэ субъектыр агъэунэфыгъ.

Юфшлэплэ чыплэ лутын е зырыпсэуштыр еж-ежырэу къылэжын ылэкIынэу субъектым щыпсэухэрэмрэ предпринимательэу исхэм япчъагъэрэ процентхэмкIэ зэрагъапшэхэзэ ар къалытагъ. Ахэм кызырэтхыжыгъэмкIэ, Урысыем исубъектхэр пштэхэмэ, Краснодар краим апэрэ чыплэр ыубытыгъ. Ащ зыщыгъэтыгъэу е атхыгъагъэу икIэрыкIэу клатхыкIыжыгъэу ис предпринимательхэр юфшлэплэ чыплэ лутэу е зырыпсэуштыр еж-ежырэу къылэжыжыгъэу ис процентти 8,8-рэ хъугъэ.

Экспертхэм зэрагъэунэфыгъэмкIэ, ащ ыуж Адыгеир къекIы, республикэм ятлонэрэ чыплэр ыубытыгъ. Юфшлэплэ лутэу е еж-ежырэу зэрэпсэуштыр къылэжыгъэу ис нэбгырэ мини

199,5-м ипроценти 8,2-р унэе бизнесым пылъэу къалытагъ, ар нэбгырэ мин 16-м ехъу. Адыгэ Республикэм ипашэхэм ащ еплъыкIэу фырылэр къыра-лутыкIыгъэ, социальнэ ыкIи экономическэ политикэм игъэпсын-кIэ анахъ шъхьалэхэр тэрэзэу субъектым зэрэщыгъэнафэгъэхэр ыкIи зэрэщыпхырашхэрэр ащ кызырэтхыжыгъэу клатхыкIыжыгъэу. ФинансхэмкIэ экспертхэм ишIын пылъ специалистхэм ащыщхэм Шъачэ Олимпиадэр зэрэщыкIуагъэм ишIуагъэкIэ Краснодар краим предпринимательхэр нахьыбэу щатхыгъэхэу, Адыгеими краир зэригъунэгъум шIуагъэ къыфыхыгъэу альпытагъ. Рейтингом юф дэзышIагъэхэр ары аущтэу къэзытхыжыгъэхэр.

АДЫГЕИМ ИПРЕДПРИНИМАТЕЛЬХЭР АЩ СЫДЭУШТЭУ ЕПЛЪЫХЭРА? **Мы упчIэр нэбгырэ зауламэ афэдгъэзагъ. Шъыпкхэу пIощтмэ, нахьыбэм яеплъыкIэ къалонэу фэгъэхэп, джэуап къэзытыжыгъэхэм мары къаIуагъэхэр:**

Аслъан Ш., предприниматель нэбжыкI, хьалыгъу ыкIи нэмыкIэу хьаджыгъэм хэшIыкIыгъэ гъомылапхъэхэр къызщашIырэ цех иI:

— Предпринимательхэр нахьыбэ зэрэхъугъэхэм Краснодар краир, Шъачи зыпарэкIи кыяхъхэу, ахэм яшIогъэшхо тэ къытэкIыгъэу слъытэрэп. Республикэм амалэу илэхэмрэ мы лъэныкъом зэрэщыпылъхэмрэ зишIуагъэ е зиягъэ къэкIон ылъэкIыштыр. Бизнес цыкIум ыкIи гурытым Iэпылэгъу етыгъэным фэгъэпсыгъэ программэм икъоу юф рагъашIэ. Джары предпринимательхэр нахьыбэ зыкIэхъугъэр. Цыфым къэралыгъо Iэпылэгъу зэригъотыштыр зэхишIэмэ, юфэу рихьыжыгъэр пхырищынэу кIуачIэ къыреты.

Мурат Д., предприниматель, гъомылапхъэшIыным пылъ:

— Адыгеим юфшлэплэ чыплэхэр имакIэх, юфшлэплэм лутхэми къалэжыжыгъэм урыпсэун плъэкIыштыр. Арышъ, бизнес цыкIу горэ уилэмэ, нахъ хэ-кIыжыгъыгъошIу хъунэу зылытэрэр нахьыбэ мэхъу. Къыным укIымыгъащтэу чэщи мафи уибизнес зызэриушъомбгъуштым упылымэ, нэкъокъогъухэм уатекIощт, узэрэпсэун горэ къэблэжыштыр. Бизнес пшIыштымэ мыщ зи пэрыохъу къыщыпфэхъурэп. Ары цыфхэм ащ нахъ зыкIыратыгъэр. Краснодар краир зэрэгъунэгъумрэ Шъачэ цыкIогъэ Олимпиадэмрэ зыпарэкIи къыддеIагъэхэу слъытэрэп.

Руслъан Хь., щапIэхэр илэх:

— Адыгеим предпринимательэу исыр нахьыбэ зэрэхъугъэм гъунэгъухэр зыпарэкIи кыяхъэхэрэп. Правительством мы юфым ыуж зэритыр ары зишIуагъэ къэкIуагъэр. Республикэр бизнесым пылъхэм е ыуж ихьэмэ зышIогъохэм нахъ аделэ хъугъэ. Бизнес гупчэу

кызылэуахыгъэхэр Iэпылэгъушхо мэхъух. Сэ сшъхьэкIэ чы-фэ кысати, ар хэкиплэ сфэхъугъ. Сэц нэмыкIэу кызыл-шъхьэпагъэу сшIэрэри бэ. А зэпстэумэ нахъ гу уагъэшIы. Шъыпкхэу, щапIэу цылэ хъугъэр бэдэдэшъ, къин уитовар лъы-бгъэкIотэныр, ау ар шъхьадж еж ишIэныгъэ елпытыгъ.

Адыгеим ипредпринимательхэм зэраделэхэрэм ишыхъат бизнес цыкIум ыкIи гурытым Iэпылэгъу етыгъэным фэгъэпсыгъэ программэм къыдхэлъытагъэу АР-м экономикэ хэхьон-ныгъэмкIэ ыкIи сатыумкIэ и Министерствэ джырэблагъэ зэ-нэкъокъоу зэхищагъэр. Бизнес-сыр хэкиплэу кыыхэзыхымэ зышIогъохэм егъэжаплэ ашIы-нэу ахъщэ Iэпылэгъу аратышт, нахьыпкIэ езыгъэжагъэу ащ щылажыжыгъэм субсидие зэф-фэшъхьафхэмкIэ аделэштыр. Ащ пае тхылхэр министерствэм къырахьылэнхэу къырагъэблагъэх. Предпринимательэу рес-публикэм исым ипчъагъэ зэрэхэжыуагъэм лъапсэ фэхъу-гъэри мыщ къеушыхъаты. Кри-зисым икIыныгъохэр зыщызэ-пачырэ уахътэм ахъщэу пред-принимательхэм къаратыштыр Iэпылэгъу зэрафэхъуштым Iо хэлъэп.

ХЪУТ Нэфсэт.

ТЕКIОНЫГЪЭР КЪЫЗЫДАХЫГЪЭР ИЛЪЭС 70-рэ ЗЭРЭХЪУРЭМ ЕХЪУЛIЭУ

Агъэежыгъахэу къэзыгъэзэжыгъэр

1942-рэ илъэсым ижъоныгъокIэ мазэ ыкIэхэм Харьков ылъэныкъокIэ, станицэу Лозовоим дэжъ, шыкIогъэ зэо пхъашэхэм апкъ кыкIыкIэ я 57-рэ Дээр чыплэ къин дэдэ ифэгъагъ. Дэгъоу уIэшыгъэ фашистыдзэхэм, авиациери къызфагъэфедзэ, лъэныкъо псгъумкIи тидзэхэр къаухъурэинэу пылъыгъэх.

Я 351-рэ шхончэо дивизион ия 1157-рэ шхончэо полк щыщэу къэнэжыгъэр мэкIэ дэдагъ. А полкым ибатальон иштаб ипашэу Чернов Епифан Федор ыкъор джащыгъум къауIэгъагъэми, ыпсэ пытэу къэнэгъагъ. Минометнэ батальоным икомандирэу капитанэу Педченкэр фэхыгъагъ, минометчик 28-рэ нылэп псаоу къэнэжыгъагъэр. Юфым хэ-кIыплэ имылэжъ фэдагъ. Ау чы-плэ хьылъэу ахэр зэрыфагъэхэм изыщыжыныи кыкIыкIыгъэ. Я 57-рэ Дээм ишыу бригадэ икомандир япашэу шыухэмрэ старшэ лейтенантэу Епифан Черновым иминометчикхэу куишмэ арысыгъэхэмрэ псын-кIэу ыпэкIэ лъыкIуатэхэзэ, пным къыухъурэхьэщтыгъэ

чыплэр къызэранэкIын альэ-кIыгъ.

А лъэхъаным илъэс 20 зы-ныбжыгъэ офицерэу Епифан Черновыр лыхъужыныгъэ зэри-хъэзэ а чыплэм зэрэщыфэхы-гъэр зэрыт тхыгъэр ащ янэ-ятэ-хэу къуаджэу Лъэустэнхьаблэ къыпэблэгъэ къутырэу Калини-ным дэсыгъэхэм алэкIагъэхъ-гъагъ ыкIи ар агъэежыгъагъ.

Ащ ыуж илъэс тешIагъэу офицер ныбжыкIэу Е. Черно-выр Пшызэ шъолъыр итемэны-лэхэм ащызэозэ ящэнэрэу къауIэгъагъ. Ащ къызыщела-зэщтыгъэхэ госпиталыр янэ-ятэхэм яунэ пэчыжыгъэп. За-гъэхъуж нэуж ядэжъ Iухъа-нышъ, мэфэ ныкъо горэкIэ къахэсынэу ащ зыкъаригъэ-тIупшыгъ.

ИкIлэлэцыкIугъо зыщыгъэкIо-гъэ урамым Епифан тыхы яунэ зынэсым, пчъэр егъэтыгъэу кы-чIэкIыгъ. Ау IункIыбзэр зыда-гъэтылпыштыгъэ чыплэр ешIэ-ти, пчъэр Iуыхи унэм ихьагъ. Уэхэм къаIэзыжыгъэкIэ, гъо-гум тепшыхъэгъэ клалэм тIэкIу пIэкIорым зыригъэкIыгъ щэ-джэгъуашхэм ехъулэу ибын-унагъо ядэжъ къекIопIэжыным щыгугъэу.

Заом щылэ ыкъуиплымэ яз-якъутыр зэрэщалъэгъугъэм икъ-бар ным зылъэлэсым, Ефро-синя Ивановнар чъэкIэ ядэжъ къэсыжыгъ. Унапчэр зылуе-хым, къалэу Изюм шъхьафит ашIыжыгъэ, заом щыфэхыгъэу макъэ къызфырагъэуIугъэгъэ ыкъоу ыгъэежыгъахэр чъыеу-плэм хэлъэу ылъэгъугъ. А та-къыкIым ным ыгу щышIагъэр къэлотэжыгъуай. ЗыкIи теплъэ-жыныгъэу зыщымыгугъыжышты-гъэ икIалэ псаоу зельэгъум, ащ ынэхэм гушIо нэпсхэр къа-чъагъ. НэбгыритIур зэщыгу-шIуIкIэхэу, къэбархэр къызэ-фалуатэу щысхэзэ, гъунэгъу шъузхэри къащыгъэх. УпчIэхэу «СилI зыгорэкIэ уIуIагъа? СикIалэ, силI уадэзэонэу хъу-гъа?» зыфэллошхэм афэдэхэр ахэм клалэм къытырапхъанкIэ-щтыгъэх. Ахэр гущылэным хэ-зэрэгъэблагъэхэу, уахътэр зэ-рэкIорэр зыдамышIэжыгъэ, хы-лэзэщэ машинэу къэзыща-гъэр къылухы, клалэр Iуищы-

жыгъ. ИлъэситIо заом джыри-къэтыгъ.

Тичыплэгъу бланэ Темыр Кавказыр, Украинэр, Молдави-ер шъхьафит зышIыжыгъэхэм ахэтыгъ, изэо гъоугкIэ Румы-нием, Болгарием, Венгрием, Югославием анэсыгъ. ТекIо-ныгъэр къызэрэдэтхыгъэр Авс-трием икъалэу Линц шыIэу зэхихыгъ.

Зэо ужми капитанэу Епи-фан Черновыр Советскэ Дээм исатырхэм ахэмыкIыжыгъэу икъу-лыкIу Заполярьем щылыгъэ-кIотагъ. ЕтIанэ Фрунзэм ыцIэкIэ щыт дзэ академием къызеу-хым Мысыр идзэ ГъэlorышIаплэ упчIэжыгъоу щылэжыгъ.

Хэгъэу зэошхор зауhyгъэм ыуж илъэс 23-рэ тешIагъэу Адыгэ автоном хэкум идзэ комиссарэу полковникэу Епи-фон Черновым икабинет до-кумент горэ ылыгъэу юф къы-дэзышIэрэ бзылфыгъэр къы-чIахы, яхъарзынэщ ар къы-зэрэхигъотагъэр рилуагъ. Лыгъэ зэрихъэзэ Е. Ф. Черновыр зэ-рэфэхыгъэр ащ итыгъ, хэку военкоматым ащIэ Тэхъутэ-мыкъое районым икомиссар макъэ ригъэлущтыгъ.

Николай КУСЛЯ.

Отставкэм щылэ гвардии подполковник, Хэгъэу зэ-ошхом сэкъатныгъэ хихыгъ.

Сурэтыр итыр: **отставкэм щылэ полковникэу Чернов Епифан Федор ыкъор.**

ХЭБЗАКIЭХЭР

ФедэкъэкIуаплэхэм къахэхъуагъ

Республикэм икъэлэ шъхьалэ дэлъ чыгугъэу къэралыгъо къулыкIоу зиехэр мыгъэнэфагъэхэр джи муниципалитетым ыгъэфедэшъуштыр.

Чыгу кодексым гъэтхэпэм и 1-м къыщегъэжагъэу зэхь-кIыныгъэу фашыгъэхэм Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Со-вет — Хасэм иаужырэ зэхэсы-гъо щытегушIагъэх, 2008-рэ

ильэсым къыщегъэжагъэу агъэ-федэштыгъэ шъолъыр законэу «Чыгугъэу къэралыгъо къулы-къоу зиехэр Адыгэ Республи-кэм икъэлэ шъхьалэ, къалэу Мыекъуапэ щымыгъэнэфагъэхэр

зэрагъэфедэштыр фэгъэхыгъ» зыфиорэр зэкIахъажыгъ.

Къэлэ администрацием ипа-щэу Александр Наролиным зэ-рилъытэрэмкIэ, зэхьокIыныгъэу Чыгу кодексым фашыгъэхэр агъэцэкIэнхэу зырагъа-жыгъэхэ, къалэм ичыгугъэхэ-ми нахъ федабэ къатышт, бэ-джэндьпкIэм ишIуагъэкIэ къэ-

лэ бюджетыри къагъэбаишт. Чыгугъэр зыгъэфедэштыгъэхэм бэджэндэ уасэхэр респу-бликэм мылкъу зэфыщытыкIэ-хэмкIэ икомитет ратыштыгъэмэ, джи ахэр ащ фэгъэзэгъэ къэлэ комитетымкIэ атышт. Къа-лэм ичыгу щыщ Iахъхэр зы-гъэфедэхэрэм къэлэ админист-рацием мылкъу зэфыщытыкIэ-хэмкIэ икомитет зыфагъазэмэ, чыгур бэджэндэу зэрашта-гъэмкIэ зэзэгъыныгъэу зэда-

шыгъагъэхэми зэхьокIыныгъэ-хэр афашыжыштыр. ТапэкIэ ащ фэдэу чыгур зыгъэлажыгъэ зышIогъохэр аукционхэм ахэ-лажыгъэхэзэ чыгу Iахъхэр къы-дахыгъэу рагъэжыштыр.

Къэлэ администрацием ипрес-съулыкIу къызэритырымкIэ, уп-чIэ зилэхэр телефон номерхэу **52-22-66, 52-24-95, 52-16-89** зыфиохэрэм атеохэмэ джэуап-хэр къаратыжыштыр.

(Тикорр.).

ФИЛОЛОГИЕ ШІЭНЫГЪЭХЭМКІЭ ДОКТОРЭУ, ПРОФЕССОРЭУ ШЪАУКЪО АСКЭР
КЪЫЗЫХЪУГЪЭР ИЛЬӘС 80 ЗЭРӘХЪУРЭМ ИПЭГЪОКІ

Синибджэгъушлоу Шъаукъо Аскэр къызышыхъугъэ къуаджэу Хьатыгъужьыкъуаерэ Къэбыхьаблэрэ азыфагу ит гурыт еджапӕм щеджагъ. Ильәсигъу горэмкӕ ыуж ситӕу сәри а еджапӕр къәсыухыгъ.

Къәсәшӕжы дахӕу фӕпагъӕу, къӕбзӕ-лъабзӕу хӕтыгъ, игугъу ашӕу дӕгъоуи еджӕштыгъ. Джащ пае ны-тыхӕу ехъуапсӕштыгъӕхӕр бӕ. «Тхӕр етагъэба мор зикӕлӕм» алоу бӕрӕ зӕхӕпхыштыгъӕ.

Еджапӕр 1952-рӕ ильӕсым къыухи, Адыгӕ къӕралыгъо кӕлӕгъӕджӕ институтым чӕхъагъ, 1956-рӕ ильӕсым ари къыухыгъ. А гъӕ шъыпкъӕм гъӕзетӕу «Социалистическӕ Адыгӕим»,

нӕужым Адыгӕ шӕныгъӕ-ушӕ-тыплӕ институтым ащылӕжъагъ. Шӕныгъӕхӕмкӕ Академием бзӕшӕныгъӕмкӕ и Институт иаспирантурӕ Москва къышыхыгъ. Джащ къышхӕгъӕжъагъӕу Адыгӕ къӕралыгъо университетым ильӕс 45-м къыклоцӕ шырӕгъӕджагъӕх, научнӕ иофшӕгъышӕм ехъу ытхыгъ ыкӕи къыхиутыгъ.

А зӕптӕумӕ яшыхъатӕу филологие шӕныгъӕхӕмкӕ доктор,

Махачкала, Грознӕм, Налчык, Черкесскӕ, Мыекъуапӕ къащыхиутыгъӕх. Кӕлӕгъӕджӕхӕм ягъӕхъазырынкӕ, студентхӕу дипломхӕм анӕсыгъӕхӕм, аспирантхӕм, докторантхӕм иоф адӕшӕгъӕнымкӕ Шъаукъо Аскӕр ылӕкӕи къыгъӕнагъӕп. Доктор ыкӕи кандидат диссертациябӕмӕ япхырыгъӕкӕынкӕ оппонентӕу штыгъ. Ащ инаучнӕ иофшӕгъӕхӕр бзӕм ильӕныкъуабӕм анӕсы.

Гуцылӕгъӕу зӕфӕшъафхӕм язӕхӕгъӕуцонкӕ илӕлӕсӕныгъӕ хӕлыгъ. Университетым, республикӕм яобщественнӕ шылӕкӕи фызӕшӕлокӕирӕ илахъ ахишыхъаным ишъыпкъӕу пылыгъ. Адыгӕ филологием икафедрӕ ипӕцагъ, филологие

Ныбджэгъушӕр пщыщ мӕхъу

профессор хъугъӕ, адыгабзӕм изӕгъӕшӕнкӕ АкъУ-м шызӕхӕшӕгъӕ Гупчӕм ипӕцагъ, Адыгӕ Республикӕм шӕныгъӕхӕмкӕ изаслуженнӕ иофшӕлӕшху.

Кавказыбзӕхӕм яхъылӕгъӕу научнӕ конференциехӕу зӕхӕцӕхӕрӕм ишъыпкъӕу ахӕлӕжъагъ. Иофшӕгъӕхӕр Тбилиси,

шӕныгъӕхӕмкӕ кандидат диссертациехӕр зышӕпхырагъӕкӕирӕ советӕу АкъУ-м шызӕхӕшӕгъӕм, адыгабзӕмкӕ АР-м и Президент дӕжъ шылӕ советым ахӕтыгъ.

Ильӕс заулӕ нахъ иоф шымшӕгъӕми, Шъаукъо Аскӕр опсӕуфӕ редациер шызӕгъушӕу къыхӕкӕлыгъӕп, ренӕу къычӕхъӕштыгъ, адыгабзӕм фӕгъӕхъыгъ тхыгъӕхӕр, рецензиехӕр гъӕзетым къыригъӕхъӕштыгъӕх. Кӕрӕцӕ Зӕйнаб ыуж Аскӕр ары адыгӕ литературабзӕм дӕлажъӕу адыгӕхӕмкӕ тилагъӕр.

— Сиакъыл-шӕныгъӕ хӕхъонымкӕи, адыгӕ иофгъӕохӕм апыцагъӕу сыхъунымкӕи редациер ары егъӕжӕпӕ-хӕцапӕ сфӕхъугъӕр, — ылӕштыгъ Аскӕр. — Редациер сыгукӕи спӕблагъ, журналистхӕм якӕиныгъохӕри ягъӕхъагъӕхӕри къызгурӕлох, ахӕр адзӕгошынхӕри ренӕу сигуапӕ.

Джащ фӕдагъ синибджэгъушӕу чӕсынагъӕхӕмкӕ апӕрӕмӕ ащыштыгъӕу Шъаукъо Аскӕр...

... Иофшӕгъӕу ужым, нахъыбӕрӕмкӕи шӕмбӕтым е тхъаумафӕм, тызӕныбджӕгъушӕм, ахӕр Устӕкӕо Барыч, Быштӕкӕо Хъалим, Хъакӕмыз Биболӕт, Лӕхъусӕжъ Хъаджӕрӕтбый, тызӕ-

лукӕштыгъӕ, бӕмӕ тарыгушылӕштыгъӕ, зыдгъӕпсӕфӕти зичӕзӕу зӕлукӕгъуыр типӕлӕгъу тызӕбгырыкӕжыштыгъӕ.

Джы сьд? Зӕныбджӕгъушӕмкӕ тыкӕнӕжыгъӕу хъатӕ шылӕп. Тыкӕыдӕкӕу тызӕзӕлукӕкӕи къытхӕмытыжъ тиныбджӕгъушӕр къыкӕокӕлыштыхъ къызышӕлодгъӕшӕу тызӕплӕжыхъхӕшъ тыштыгъ...

Анахъӕу удӕгушылӕнкӕи къыбдӕгушылӕнкӕи хъопсӕгуагъӕр Шъаукъо Аскӕр арыгъӕ. Егъашилӕ губжыштыгъӕп. Пӕорӕр тӕрӕзмӕ къыбдыригъаштӕштыгъ. Мытӕрӕз оломи джащ фӕдӕ къӕбзагъ — къыпфидӕштыгъӕп.

Аскӕр псӕугъӕмӕ ыныбжъ ильӕс 80 гъӕтхӕпэм и 5-м хъуштыгъӕ. Хъарзынагъӕба юбилей шӕагъор уиныбджӕгъушӕу дыхӕбгъӕунӕфыкӕыныр! Зӕрало хабзӕу, тинасып къыхъыгъӕп. Кӕлӕ шӕагъохӕу Зауррӕ Асфаррӕ илӕхӕшъ, а мафӕм ахӕр зӕрӕугоиштыхъ. Арышъ, ахӕм ашӕмӕ тшӕоигъу: тӕри, иныбджӕгъушӕм, Аскӕр зӕрӕтилӕапӕр, зӕрӕтчымыгъушӕрӕр, ренӕу тыгу зӕрилӕыштыр!

НӔПШӔКЪУЙ Заур.

Сурӕтым итхӕр: **купым (сӕмӕгумкӕи укыкӕу) ятӕнӕрӕу штыгъ Шъаукъо Аскӕр.**

Уигъунӕгъу о ошӕ?

Гъунӕгъум мӕхъанӕу илӕр зӕклӕми дӕгъоу къагурӕло. Сьд фӕдиз иахъыл-гупсӕ цыфым илӕми ихъяри икӕини дзӕылӕтынхӕу къеуалӕрӕр гъунӕгъу ары, апӕу ишӕуагъи къырегъӕкӕи. Къуаджӕхӕм ащыпсӕухӕрӕм зӕфыштыгъӕлӕшӕр джыри ахӕлӕ, ау къалӕхӕм ильӕс къӕс ар нахъ ащылӕпззы.

Блӕкӕлыгъӕ ильӕсхӕм уафызӕплӕкӕжымӕ, унӕ зӕтетхӕм ащыпсӕухӕрӕр дӕгъоу зӕрӕшӕштыгъӕх, зы унагъом фӕдӕу зӕхӕтыгъӕх. Нӕжъ-лужъхӕм илӕпылӕгъу афӕхъуштыгъӕх, ясабийхӕр зӕдӕджӕгуштыгъӕх. Тиуахътӕ ащ фӕдӕ зӕфыштыгъӕр нахъ зӕрашӕлӕпызырӕр тинӕрылӕгъу. Пчыхъӕм иофшӕлӕ къыкӕжыӕрӕ цыфхӕр яунӕ ехъажыхъхӕшъ, пчӕр фашыжы, нӕужым гъунӕгъу илӕми ашӕжыӕрӕп. Илӕпылӕгъу ищыкӕлагъӕу чыплӕи къын ифагъӕу ишӕуагъӕу къезыгъӕкӕлыгъӕм гъунӕгъум уасӕу фишылӕр, ифыштыкӕи зӕблӕхъу.

Гуцылӕгъу сызфӕхъугъӕхӕм ащыпсӕухӕрӕр сызӕрӕцагъӕгъӕо-загъӕмкӕи, унӕ зӕтетхӕм защыпсӕухӕрӕр бӕшӕлагъӕ, ау къадӕпсӕухӕрӕм янахъыбӕр ашӕрӕп. Ятеплӕкӕи къашӕлӕжыхъ, ау гуцылӕгъу афӕхъугъӕхӕр, аци, зышӕшхӕри, иоф зышӕашӕрӕри ашӕрӕп. Апӕблӕгъӕ гъунӕгъушӕр ары нылӕп янӕуасӕхӕр. Ахӕм сӕлам арахы, загӕорӕ гуцылӕгъу ашыхъауи къыхӕкӕи.

Къыхӕгъӕштыгъӕн фае зӕгъунӕгъушӕм азыфагу зӕфыштыкӕи дӕгъу ильӕуи къы-

зӕрӕхӕкӕирӕр зӕрӕмымакӕлӕр. Гуцылӕгъу тызфӕхъугъӕхӕм ащышӕу Пӕнӕшъу Розӕ къызӕрилуагъӕмкӕи, къатитфӕу зӕтет унӕу зышӕпсӕурӕм чӕсхӕр зӕклӕ зӕрӕшӕжыхъ, сӕлам зӕрахы. Ахӕр зы унагъом фӕдӕу дӕгъоу зӕхӕтыхъ. Ныбжыкӕи, унӕ зышӕфӕу къычӕлӕтысхъахъхӕрӕми зӕфыштыкӕи зӕфырӕлӕр агурагъало ыкӕи ягуапӕу яшӕуагъӕу арагъӕкӕи. Ежъ-ежыӕрӕу ахъшӕ зӕхагъахъоу яунӕ гъӕцӕкӕжыхӕнхӕр зӕдӕлӕжыхӕзӕ шӕшӕхӕуи мӕхъу. Гъунӕгъу унӕхӕм ащыпсӕухӕрӕм шысӕ атырахъу къаралоужыуи бӕрӕ къыхӕкӕи.

Къуаджӕхӕм ащыпсӕухӕрӕ зӕгъунӕгъушӕм зӕфыштыкӕи дӕгъу зӕрӕзӕфырӕлӕр тинӕрылӕгъу. Ахӕм зӕрӕмышӕлӕр адӕсӕп тломи тыхӕукоштӕп. Кӕиӕи Эммӕ гъунӕгъушӕм зӕрафӕразӕр иапӕрӕ гуцылӕхӕм къащыхъшы. Сьд фӕдӕу илӕми апӕу илӕжыгъу къыфӕхъухӕрӕр, чыплӕи къын ифагъӕми зышӕуагъӕу къезыгъӕкӕи хӕрӕр гъунӕгъушӕр ары. Иахъылхӕр къӕмысхӕзӕ ипчӕхӕр къызӕлузыхӕрӕр ахӕр арых. Ежъ Эмми ишӕуагъӕ

зӕраригъӕкӕиштым пылӕ. Къуаджӕм къыдӕтысхъахъыгъӕ унӕгуаӕкӕи апӕрӕ уахътӕм нахъ къышхъапӕшт гъо-мылапхъӕхӕр, иӕмӕ-псымӕхӕр зӕгъунӕгъушӕр зӕхахъӕи фӕхъыгъӕх. Ауштӕу зӕрӕзӕхӕтхӕр зыльӕгъуӕу унагъор къоджӕдӕсхӕм адыригъаштӕу, дӕгъоу агурылоу ригъӕжъагъ.

Гъунӕгъум имӕхъанӕ икӕу фӕдизӕу къызгурымылоу, ар зылӕкӕизыжыхӕрӕм тыкӕаджӕ тшӕоигъу. Ылӕкӕи, ильӕс пчӕагъӕр гуцылӕгъу шъуафӕмыхъуштыгъӕми апӕрӕ лӕбӕкъур шъушыным сыдигъуи игъу. Ахӕр гуцылӕ заулӕ къышъуалоным фӕхъазыр зӕпытыхъ, ау къызӕрӕрагъӕжъӕштыр амышӕу къызӕтӕуцӕжыхъу бӕрӕ къыхӕкӕи. Гъунӕгъушӕм шъуалукӕи хъу къӕс шлуфӕс сӕлам яшъухыныр зышӕшъумгъӕгъуш, чӕфӕу шъуапӕгъокӕи.

Унӕм къычӕлӕтысхъахъыгъӕкӕлӕхӕм нӕлуасӕ шъуафӕхъу. Сыдигъуи ар шӕнӕу цыфхӕм ахӕлыгъ. Кӕлӕцыкӕлӕхӕр ялӕхӕм зышӕиджӕгуштхӕр, ялӕгъушӕр зышӕпсӕухӕрӕр яжъугъӕлӕгъу. Гъунӕгъу шыт тучанхӕр, зыгъӕпсӕфыплӕхӕр къафӕшъулуатӕх. Сыдигъуи шъугу къӕжъугъӕкӕи: зыгу къыпфӕплӕу, гъуанджӕу къыреплӕкӕирӕ цыфым нахъ, нӕгушӕу къыппӕгъокӕирӕ гъунӕгъум удӕпсӕуныр бӕклӕ нахъ чӕфыгъу.

ГЪОНӔЖЫКЪО Сӕтӕнай.

Ипшӕрылӕхӕр дӕгъоу зӕшӕуехых

Непӕ фӕдӕ лӕхъан усымӕджӕныр псынӕкӕи, иӕзӕгъу уцхӕм ауасӕ чӕши мафи къыхӕхъо. Ау ахӕр зӕмыгъӕгъотхӕмӕ ухъужыштытӕп.

Ащ игъусӕу медицинӕм илофышӕхӕм фыштыкӕи зышӕпхырагъӕкӕирӕ мӕхъанӕшхо илӕ. Зисӕнӕхъат хӕшыкӕишхо фызилӕу, мыухыжъ гуфӕбӕныгъӕу апагъохызӕ сьмаджӕхӕм япсауныгъӕу зӕтезыгъӕу-цожыӕр врачхӕм афӕмышӕлӕхъӕ шылӕп.

Непӕ зигугъу къӕсшымӕ сшӕоигъор джащ фӕдӕ врач шӕагъоу, зыпшӕрылӕхӕр зӕрифӕшъуашӕу зыгъӕцӕкӕлӕр, пӕцӕныгъӕр дӕгъоу зезыхъӕр Лӕыхӕсӕ Фатим.

Фатимӕ Шӕуджӕнхӕм япхъу, къалӕу Краснодар 1974-рӕ ильӕсым лӕжъӕкӕи унӕгъо зӕклӕжъ къыхъухъагъ. Зӕклӕмкӕи ахӕр зӕшыпхъуиш мӕхъуш. 1989-рӕ ильӕсым Фатимӕ гурыт еджапӕу N 7-р дӕгъоу къыухыгъ, медицинӕ училищым чӕлахы, медсестра сӕнӕхъат зӕригъӕгъотыгъ, ау ащ къышӕуцугъӕп, ишӕныгъӕхӕм ахи-гъӕхъонӕу ыуж ихъагъ. Краснодар дӕт университетым ибиологическӕ факультет чӕлахы, 1998-рӕ ильӕсым ар къыухыгъ. Нӕужым зыклӕхъопсыштыгъӕу сӕнӕхъатӕу врачыр къызӕкӕи-гъахъӕмӕ шӕоигъоу Краснодар дӕт медицинӕ академием чӕлахъахъыгъ. Ар къызеухым Адыгӕ-къалӕ дӕт сьмӕджӕшӕу К.М. Батмӕным ылӕи зыхъыӕр мамыку-

гинекологӕу иоф шылӕнӕу ригъӕжъагъ, ипшӕрылӕхӕр дӕгъоу ильӕси 9-м къыклоцӕи ылӕгъӕцӕкӕлагъӕх.

Фатимӕ тыдӕ зигъӕзагъӕми шлу-кӕи, дахӕкӕи ылӕи аригъалоӕзӕ къехъы. Теуцожъ районым ит къуаджӕу Пӕнӕжыкӕуае дӕт сьмӕджӕшым ипӕцӕ игуадзӕу агъӕнафи, ильӕси 3 иоф зешӕм, ипӕцӕ хъугъӕ.

Мафӕ къӕс упчӕи зӕфӕшъафхӕмкӕи сьмаджӕхӕр Фатимӕ къеуалӕх. Ахӕм зӕклӕми амалӕу илӕмкӕи аделӕ. Цыфыгъӕу дахӕу, гукъӕбзӕныгъӕу, гуфӕбӕныгъӕу ащ хӕлым гу лъымытӕн плӕкӕирӕп.

Илофшӕн гуахъо хигъуатӕу, пӕцӕныгъӕри зӕрифӕшъуашӕу зӕригъӕцакӕлӕрӕм ишыхъат шытхъу тхылӕхъу Фатимӕ къыфагъӕшӕо-шагъӕхӕр. Ахӕр УФ-м, АР-м псауныгъӕр къӕухъумӕгъӕнымкӕи и Министерствӕу, АР-м и Къӕралыгъо Совет — Хӕсӕм ишытхъу тхылӕхӕр, нӕмыкӕи хӕри арых.

Фатимӕ унӕгъо дахъ ылӕагъ, ишъхъӕгъусӕу Руслӕнрӕ ежыӕрӕ шъӕожыӕерӕ пшӕшӕжыӕерӕ зӕдапӕу. Яунагъо зӕгурылоныгъӕ ильӕу, Фатимӕ илофшӕн гуахъо хигъуатӕзӕ псӕунӕу тыфӕлӕло.

КЪАДӔ Мухъдин.

Адыгӕкъал.

КЪАМЫЛАПЩЭХЭМ яа I-рэ ФЕСТИВАЛЬ ИПЭГЪОКИ

Къэбэртэе къамылапщэхэр
(Къэбэртэе-Бэлыкъар Республика)

СИЖАЖЬЭ
Къылщыкью,
къуаджэу
Зыкьо (1950).
КЪБИГИ иархив щыщ

БАТИТ Андулахь,
къуаджэу
Жьэнхьотеко
(1957)

КЪУШЪХЪЭ
Алисахь,
къуаджэу Зыкьо
(1970)
КЪБИГИ-м иархив щыщ

БЕКЪАН
Бетлал,
къалэу Налщык
(2015)

АГУЕЙ
Наурыз,
къалэу
Налщык
(2015)

Зыгъэхъазырыгъэр ГЪУКІЭ Замудин, оредыло купэу «Жьыум» ипаш.

Шъуифитыныгъэхэр
зэжъугъашлэх

Предприятиехэм, организациехэм финанс амалэу ялэхэр кызырэлыххэрэм елытыгъэу ялофышлэхэр мэфэ имыкью лофшлэкэм тырагъэхъанхэ фаеу бэрэ кыыхэкӀэу ыублагъ.

Мэфитф лофшлэгъу тхьамафэм тегъэпсыкыгъэу инженерэу лоф сэшлэ. А шапхэр коллектив зэзэгъыныгъэми, лофшлэнымкӀэ зэзэгъыныгъэу кызыдашыгъэми кыделъытэ. Бэмышлэу кыталуагъ мэфищ лофшлэгъу тхьамафэм тытырагъэхъаштэу. Ащ фэдэ фитыныгъэу предприятием ипашэ ила?

ЩыӀэныгъэр дэгъоу зэрэмыгъэпсыгъэр ары цыфхэм лофшлэн язытырэр ащ фэдэ лофшлэкэм зыкытэхъэрэр: нахьыбэмкӀэ ащ фэдэ шыкӀэм гухэлъэу иӀэр лэжъапкӀэм пэлуигъэхъэрэ мылкур къэгъэнэжыгъэныр ары, сыда плэм ащ тетэу зигъэпсыкӀэ, цыфым мэфэ пчъагъэу лоф зеришлэгъэм тефагъэр ары нылэп лэжъапкӀэу лофышлэм ритырэр. Ащ фэдэу кыыхэкӀын зеришлэкыштыр цыфым рало лофшлэлэм аштэ зыхъукӀэ е ыужыкӀэ. Ежъ лофышлэр кӀэлъэлун ылъэкыштыр мэфэ е тхьамэфэ имыкью лофшлэкэм тырагъэхъанэу. Арышъ, лофшлэнымкӀэ хэбзэгъэуцугъэм зэригъэнафэрэм тетэу, мыщ фэдэ зыхъукӀэ бгъуитлүм язэдэштэныгъэу тегъэпсыкыгъэу а лофыр щытын фае.

— Мэфэ Лофшлэгъур гъэ-
кӀэкӀыгъэнымкӀэ хэта

**зилгъэу зыфамыгъэцкӀэн
фимытхэр?**

Ежъхэр кызырэкӀэлъэлугъэхэм тетэу, цыфхэм лофшлэн язытырэм лофышлэ куп зырызхэм ащ фэдэ шлоигъо-
ныгъэу ялэр афигъэцкӀэн фае. Ахэм ащыщых:

сабыл кызыфэхъунэу щыт
бзылфыгъэхэр;

ны-тыхэм яз (опекунэу, попечителэу) зыныбжъ илъэс пшы-
кӀупплым нэмысыгъэ кӀэлэцы-
кӀу зилэр;

кӀэлэцыкӀу сэкъатым лофыр
фэгъэхъыгъэ зыхъукӀэ ныб-
жъыр илъэс пшыкӀуим нэсын
ылъэкыштыр;

унагъом щыцэу сэкъатныгъэ
зилэм ифэло-фашлэхэр зезыхъэ-
рэ лофышлэр (мыщ дэжъым
медицинэ заключение ишы-
кӀагъ). Ащ фэдэу хъун зеришлэ-
кыштыр Урысые Федераци-
ем лофшлэнымкӀэ икодекс ия
93-рэ статья егъэнафэх.

Ау мыщ дэжъым тэ ана-
хъэу тшлогъэшлэгъоныр а шап-
хъэхэм ахэмыхъэрэр, мэфэ
лофшлэгъу плэлъэ гъэкӀэным
цыфым лофшлэн езытырэр кӀэ-
щакӀо фэхъу зыхъукӀэ ары.

— Сыдигъуа предприя-
тиер лофшлэгъу плэлъэ
имыкӀум зытэхъэрэр?

ЗекӀэри кызылэзыуыбытырэ шапхъэхэу цыфымрэ ащ лофшлэн езытырэмрэ язэдэштэныгъэу тегъэпсыкыгъэу лофшлэгъу плэлъэ гъэкӀэныгъэм зэрэте-
хъэхэрэм димыштырэ шыкӀи
щыл. Предприятием зэхэщэн
ыкӀи технологическэ зэхъоклы-
ныгъэу щыкӀохэрэм апкӀ кы-
кӀэу, цыфхэр жъугъэу лугъэ-
кыгъэхъанэм ишынагъо щылэ зы-
хъукӀэ, лофышлэ коллективыр
къэгъэнэжыгъэным фэшл цыф-
хэм лофшлэн язытырэр мэфэ
(сменэ), тхьамэфэ лофшлэ-
гъу плэлъэ имыкӀум тхьан-
хэу ыгъэнэфэн ылъэкыштыр. Ащ
тетэу предприятием ипашэхэм
плэлъэшл кыкӀыкӀыфэкӀэ лоф-
шлэлэ чыплэхэр къагъэнэжы-
нхэ алъэкы.

Дэгъу лэжъаплэм ащ фэдэ
лофшлэкэм плалъэу иӀэр зы-
шлокы мыхъуштыр ышлэмэ —
ар мэхиз (Урысые Федера-
цием лофшлэнымкӀэ икодекс
ия 74-рэ статья иятфэнэрэ
лахъ).

— Сыдэу хъушта лэ-
жъаплэр ащ фэдэ Лоф-
шлэкэм емызэгъмэ?

Плэлъэ имыкӀум тетэу лоф
ышлэным лэжъаплэр емызэгъы
зыхъукӀэ, лофшлэнымкӀэ кодек-
сым ия 81-рэ статья ия 1-рэ
лахъ ия 2-рэ пункт зэригъэна-
фэрэм тетэу бгъуитлүм лоф-
шлэнымкӀэ зэзэгъыныгъэу зэ-
дашыгъагъэм кӀуачӀэ имы-
лэжъ ашыл. Мыщ дэжъым ло-
фышлэм зекӀэ тефэрэ гаран-
тиехэр ыкӀи компенсациехэр
ратых (лофшлэнымкӀэ кодек-
сым ия 74-рэ статья ияхэ-
нэрэ лажъ).

— ЫпэкӀэ Лоф зрашлэ-
щтыгъэ шапхъэм тэхъэ-
жыгъэныр сьдэуштыр
гъэпсыгъа?

Апэралшлэ агъэнэфэгъэгъэ
плалъэм нахъ пасэу ыпэкӀэ Лоф
зрашлэщтыгъэ шапхъэм тэхъэ-
жыгъэхэ фитхэу хэбзэгъэуцугъэм
егъэнафэ. Ар кыбгурылонэу
щыт. Экономикэ лофыгъохэр нахъ
пасэу зыпкӀ иуцожыгъэхэ алъэ-
кыштыр. Ау лэжъаплэхэу лофшлэ-
гъу плэлъэ гъэкӀэныгъэм еса-
гъэхэмкӀэ ар ошлэ-дэмышлэу
мыхъуным фэшл цыфхэм лоф-
шлэн язытырэм профкомым
иеплыкӀэхэр кыдилытэнхэ
фае (лофшлэнымкӀэ кодексым
ия 74-рэ статья ияблэнэрэ
лахъ).

— Сыдигъуа кызырэ-
уцущтыр кызыаплэр?

Кризисым илъэхъанэ продук-
циеу кыдагъэкӀырым ибагъэ
кышыкӀэн ыкӀи плэлъэ гъэнэ-
фагъэм кыкӀлоцӀ цыфхэм лоф-
шлэн язытырэм ашлэн икӀун
аримыгъэгъотышъоу хъун ылъэ-
кыштыр. Джащ фэдэу зыхъукӀэ
кызуцунхэ фаеу зэрэхъугъэр
лофышлэхэм арало.

Производствэр кызагъэуцу-
кӀэ цыфхэм лофшлэн языты-
рэм кызуцунхэ фаеу зэрэхъу-
гъэм ехыплэгъэ унашъо зэри-
шыгъэм фэгъэхъыгъэ къэба-
рыр унашъо зишыгъэм ыуж
лофшлэгъу мэфищым шломыкӀэу
цыфхэм лофшлэн ягъэгъотыгъэ-
нымкӀэ кызалыгъо кыулыкӀум
лгъэгъэлэсы (Урысые Федера-
цием цыфхэм лофшлэн сягъэ-
гъотыгъэным ехыллагъ) зы-
филорэ хэбзэгъэуцугъэм ия
25-рэ статья ия 2-рэ пункт
иятӀонэрэ абзац).

— Зэрэщысыгъэхэ плэ-
лэм тефэрэ лэжъапкӀэр
сьдэуштыр аратыра?

Лофышлэхэм ялажъэ хэмы-
лэу щысынхэ фаеу хъугъэмэ,
лофышлэхэм а плалъэм тефэ-
рэ лэжъапкӀэр аратын фае.

А плалъэм тефэу аратыштыр
зэфэмыдэн ылъэкыштыр. Араты-
штыр зыфэдизыр зэлытыгъэр
кызуцунхэ фаеу зэрэхъугъэм
тельхъапӀэу иӀэр ары.

Лофшлэн язытырэм имыса-
гъэкӀэ кызуцунхэ фаеу хъугъэ-
мэ, лэжъапкӀэу аратырэр лофы-
шлэм гурыт лэжъапкӀэу иӀэм
ызыщэнитӀу фэдиз (лофшлэ-
нымкӀэ кодексым ия 157-рэ
статья ия 1-рэ лажъ).

Лофышлэхэр щысынхэ фаеу
зэрэхъугъэм цыфхэм лофшлэн
язытырэм ыкӀи лофышлэхэм яла-
жъэ емылытыгъэмэ, лэжъап-
кӀэу аратырэр тариф ставкэм,
окладым (ӀэнэтӀэ окладым) ызы-
щэнитӀу фэдиз мэхъу (лофшлэ-
нымкӀэ кодексым ия 157-рэ
статья ия 2-рэ лажъ).

«Рострудым» шъугу кыгъэ-
кыжы: бэрэ кыыхэкӀы лофшлэ-
плэр кызуцугъэу ыкӀи цыфхэр
ядэжъ атӀупщыжъхэу.

Специалистхэм игъоу кы-
шъуфалъэгъу: цыфыр илофшлэ-
плэ чыплэ зэрэщымылэщтыр
тхыгъэ шыкӀэкӀэ гъэнэфагъэу
щытын фае. Предприятиер кы-
зэрэуцугъэм кыыхэкӀэу лофы-
шлэр кыдэмыкӀын фитэу хэ-
бзэгъэуцугъэм ыгъэнафэрэп. Ащ
тетэу зекӀорэм дисциплинарнэ
пшъэдэкӀыжъ рагъэхъын, ары
пакӀошъ, лофшлэгъу мафэр зэ-
рэхинагъэм фэшл лугъэкӀын
алъэкыштыр. Ау бэрэ щытынэу
лофшлэлэр кызыуцукӀэ, цыф-
хэм лофшлэн язытырэм кы-
дигъэкӀыгъэ унашъом тетэу ло-
фышлэхэр кыдэмыкӀынхэу ыгъэ-
нэфэн ылъэкыштыр. Ащ фэдэ
унашъо щымылэ зыхъукӀэ, зэ-
кӀэми лофшлэн дисциплинэр агъэ-
цекӀэн фае.

Зыгъэхъазырыгъэр
СЭХЪУТЭ Нурбий.

Гъашләр ыкӀи шлагъяр

Юфышхо ухыгъ

2014-рә ильэсәу икӀыгъэм адыгъ усаклоу Пәнэшъу Хъазрәт кызыхъуыгъәр ильэс 80 хъугъэ. Ащ елытыгъәу ар итворческә гъогу фэсакъәу джыри зәрыплъэжыгъ, зәклә зәригъфэжыгъ, хигъәхъуагъ, ыгу зыкләмытлэсхъэрә пстәур ыкӀи зыгъәгулсәфәу, зыгъэрәзәрәр усәклә кыыуагъ, тхылъ кыдыгъэкӀыгъ. «Узәкътмә — улъэш!» зыфилорә гушылэ щәрыор джыри зә угу кыыгъэкӀыжъәу, зәкътшныгъэм, хъаләлныгъэм, зәфагъэм, кыбзәгъэм, шыпкыагъэм алыуачлэ пелән зәрәщымыләр, зауи, гъабли, гумәклә цыфыбәу тидәрә чыналыи шыпсәухәрәм гукӀи, шьокӀи узәгоуцәмә, анахъ жъалымыгъә щәчыгуаеми урыкӀын зәримыльэкӀыштыр, бзәджагъэм, ем шлур зәрәтәкләштыр тшлөш ыгъәхъоу усагъә. Хъазрәт итхылыкӀә «Люди мира...» зәрәджагъәр. Щыләныгъэм зы гомылугъә-хылагъә гори кыыхәмәфәным усаклоу кләхъопсы. ЫкӀи изәчый амал ащ фыгъәлорышләу юфышхо ышләгъ, мурад иныр зәшлуихыгъ.

Пәнэшъу Хъазрәт итхылыкӀә усә 200-м ехъу урысыбзәклә ыкӀи адыгабзәклә кыдәхъагъ. Ильэс 50-м ехъугъәу литературәм зышылажъәрәм творческә гъәбәжъоу зәлуыгъәкләгъэм нахъышлоу хәтыр зәклә мы тхылым кыыштыгъ. Усә сатыр зәфәшхъафхәм акләл мэкъамәм, ахәгощәгъә гушпысәм тхакӀор цыфләнпкыым ышхъә кыырыкӀоштым, тинеуш зыфәдәштым гупсәф кыызәрәрамытырәр уагъашләу ыкӀи а зәкләмклә ежъ игулытә, иакъыл, инәплъэгъу, изәхәшләрә тигъашләу тхагъә Хъазрәт. Тхылыр тлоу гошыгъә: урысыбзәклә усәхәмрә адыгабзәм ильәу тхыгъәхәмрә. Апәрә лахъым хәхъәрә усәхәр тидәрә чыналыи ащыпсәухәрә цыф цләрәлохәу — политикхәм, литературәм ыкӀи искусствәм ялофшләшохәм афәгъәхыгъәх. Усаклом ыгукӀә лъәпкъ ыкӀи цыф зәхәдз зәримыләм, гукабзәхәр, шыпкыаохәр, зафәхәр зәфәдәу зәриләпӀәхәм, итворчествә интернациональнә шапхә иләу зәриләжъырәм ищысәх. Ары. Ощ фәдә цыфыбә жъугъәр зылыпщәу утхәныр, уусәныр псынкләп, ау джар фызәшлөкӀи

Мамырныгъәр чышхъашъом щәрәмыкӀуас!

усаклоу Пәнэшъу Хъазрәт. Инәплъэгъуи, игукӀәгуи цыфыр сыдигъуи ит ыкӀи хәт. Ащ тхакӀор лъәшәу фәгумәклә, цыфләнпкыыр зәрәщытәу ләгъгәм шиухъумәу игушпысә зәпелә Хъазрәт, бгъәгулчәлә усәхәри, лъәпкъ нәшанәр кызыхәщәу кыызәбәкӀырә усәхәри бәу тхылым кыдәхъагъәх. Ахәр зыгъо кләхъагъәх, гупшысә занкләх, ушъый зафәх. «Люди мира...» зыфилоу Пәнэшъу Хъазрәт кыдыгъэкӀыгъә усә тхылыр юфышхо ухыгъ, литературә тхыгъә дәгъу сә сишлөшклә.

Усаклом ехъыләгъә гушыл

Адыгъ тхакӀоу Пәнэшъу Хъазрәт имәфәклә тхылыәу «Люди мира...» зыфилорәр псәлэ фәбәу усаклом кыыралоплагъәм кыызәлуехы. Ар зыфызәшлөкӀыгъәр Москва дәт Литературнә институтәу М. Горькәм ыцлә зыхъырәм икӀәләгъәдәжә шхъаләу Т. А. Архиповар ары. Иильәсхәм шлоу ахильәгуагъәр, нәшхәй макӀәу ахәлыр, гугъәгушпысә зәлуыгъәкләгъә ләтәр зыщызәгъәзәфагъәу, зәклә кәшләкыгъә цыфыбәм шлу кәдәхъумә шлоигъоу Пәнэшъу Хъазрәт ахәм зызәфагъәзәгъә тхылъ хәшыкыгъ кыдыгъэкӀыгъәр. Иадыгъ лъәпкъ, зәклә ныбдәжәгухәм, сабыигъом апае ытхыгъәу «Люди мира...» зыфилорәр зәрәмәфәклә кыдәкыгъо шлухъафтыныр ащ кыыщәло. Гушыләм ыуасә, ильәклә, ыкӀуачлә зәхыуигъашләу ар зәрәтхыгъәр, ини цыкӀуи — цыф пстәумә агу нәф бзый фәхъоу, тхакӀом иусә пәпчә ләпәлсәгъә хәлпәу зәригъәпсыгъәр кыышылауагъ. Щыләныгъә гъогу мыпсынкләр — ошлуи, уайи, зылуимышәу, зыкләримыщәикӀәу, цләгъә ыкӀи лыгъә хәлпәу Хъазрәт игъәшлә гъогу зәрәрыкләрә ыкӀи а зәкләм теклоныгъәр кыызәрәкләкӀуагъәр Архиповам итхыгъә щыкӀыгъәтхыгъ.

Гъәшлә ильәсхәм ухәтми уапләу узәрәләжъырәр, гъашләм шыкӀә уигъашләу, уимафә пәпчәклә шәнышлуагъәр, губзыгъагъәр кыызәрәпфакӀохәрәр кыышылауагъ. Пшлоигъо юфыр сыдигъуи кыыбдәхъу, щәч фишырәп Т. Архиповам Пәнэшъу Хъазрәт изәчый кыулай хәпшыкӀәу зәрәхәхъуагъәм, зыкыызәрәзәлуихыгъәм. Усаклоу тхән-гупшысәным пытәу зәрәгоуцагъәм ишыхәтәу елытә итворческә жъыкъәщә нахъхъоо-пцау зәрәхъугъәр. Кыы

дәгъәкӀых зәпымыоу усәхәр инхәм ямызакъоу, цыкӀыхәм апаекӀи. КӀәләцыкӀугъор гукӀә ипшыкӀыныр, о пшыщ шыпкыәу, уисатыр зәкӀухәмклә кыыпхәкыжыныр зәрәтхәгъор Архиповам егъәунәфы. Адыгә кӀәләцыкӀу литературәмклә «Удивляется Байзет» (2002) зыфилоу кыдыгъәкӀыгъәр кӀәләцыкӀу поэзием ихъугъә-шләгъә дахәу елытә. Зы тхыгъә тхәпә зытлукӀә усаклом ищыләныгъә ыкӀи итворчествә кыиплотыкӀынуу зәрәщымытыр зәхишләу, гушылапәм иавторәу Т.А. Архиповам Пәнэшъу Хъазрәт зәрәлитературнә юфышләшор, ләныкыуабәклә гъәзагъәу изәчый зәригъәфәдәрәр, усәхәр, баснәхәр, рассказхәр, кӀәләцыкӀухәм апае пшысәхәр зыдәт тхылыбә адыгабзәклә ыкӀи урысыбзәклә кыызәрәләкӀыгъәр, публицист ыкӀи зәдәзәкӀәло дәгъоу зәрәщытыр, урыс классикхәм ятхыгъәхәр зәрәзәридзәкӀыгъәхәр дәгъугъәу фильәгуыгъ, културә ыкӀи литературә хәхъоныгъәхәр шыгъәным сыдигъуи чанәу зәрәхәлажәу, зыкыызәригъәшпыпкыәжъырәр игушылә шыкӀыгъәтхыгъ. Адыгә тхакӀоу Пәнэшъу Хъазрәт илофшлагъәклә, итхән-гупшысәнкӀә лытәныгъә-шхъәкӀафәр зыфәзыләжъыжыгъәу, лъәпкъ гупшысәр зыләтәу, адыгә гушыләр зыухъумәрә усаклоу ылытагъ. Ыныбжъ кымылытәу, ыгу кӀәдәлукӀәу, игухәл зафәхәр дахәу лыгъәкләтәнхәу кыыфилауагъ.

Шульәгъур зыщыбәм шлункыр щымакӀ

Гъашләр зылыгыр Шульәгъу! УбләпӀә-кыежәпӀәу щыләныгъәм иләри ары... «Апәдәдә щылагъәр шульәгъур ары...» — ело усаклоу Пәнэшъу Хъазрәт, игупшысә-пшынә нахъ ләрыфәгъу зыфишлыз «В начале было слово...» зылуагъәм пәуцужы усаклоу, пытәгъә-шлөшхъуныгъә фыриләу шульәгъур пстәуми апәрагъәу.

...Была в начале лишь любовь!

Любовью Бог был вдохновлен,

Любовью мир наш сотворен.

Любовь объединяет всех, Любовь приносит нам успех.

Любовь превыше всех идей,

С ней обретаем сто друзей... (н. 11-р).

Ошәопщәфи, Чыгуи, Цыфи яжыкыащәр Шульәгъур арәу зәрәщытыр пшлөш егъәхъу

усаклом ыкӀи шульәгъур зышылпәшәу, цыфыбәр зәщыщ ащ зыщишлырәм дунайкыутәжыгъо зәрәщымыхъуштыр кыыщәло. ТхылыкӀәу «Люди мира...» зыфилорәм анахъ уасә фәозыгъәшлырәр джә гупшысә-джемәкыә лъәшәу кыыхәлуыкӀырәр, гухәр хәти дгъәшлүмә, кыиным зәрәтщыухәштыр, тызәфәсакыжыын, тызәдәләжыын ыкӀи шхъәкӀафә зәфәтшыжыын зәрәфаехәр тхылым шыкӀәгъәтхыгъәх. КӀәкләу кәпӀон хъумә, хәти зәрәцыфыр шыгъупшә хъуштәп ыкӀи ежъ фәдә цыфым егооныр, епыджыныр — жъалымыгъәр зыхыгъәзын фәе. Джары, тидәрә чыналыи шылә цыф пстәуми пӀапә зәрәлыгыным мәхъанә шхъаләу хәлыр сә сиелпыкӀәклә. УгукӀә узәнәкыокужышъуным, дәим зыдемыгъәхынымы, зыуухъу-мәными а зәкләм ялытыгъәу мәхъанәшхо ял. Адыгә лъәпкъ плуныгъәм мы шәнышлухәр зәклә хәлытәгъагъәх, ар тилпәкы жәрыло творчествә ыкӀи тиадыгә тхакӀохәм япроизведение нахъышлухәм лъәшәу ащызәхәшлә.

Усаклоу Пәнэшъу Хъазрәти ил усә мэккә гъәнәфагъә узылышцәу, укырыпләу. «Синасып фыгуцәп», — ело усаклом. Демыгъәштә-нәуи цытәп, хъәтәпәмыхыгъәр икӀасәп, цыф зәхәдзи имы, игушылә фәшыпкыәу епсыхъә, игупшысәклә цыфләнпкыыр еухъумә. Мыскъәрә-нәкыокуаләп, тыгъокӀо-пцыусәп, емызәщәу лъәклә усаклоу ишыпкыә, иләжыыгъәр — гушылә заф.

Адыгабзәклә усәхәр 70-рә фәдиз мәхъух. Ахәм цыф пәпчә ильфыпӀә чыпӀә ыпсә зәрәщыштыр, гъунәнчәу ильәпкы ишәни, ихабзи зәриләпӀәр, ахәр кыыгъәгъунә шлоигъоу зәрәусәрәр кәаушыхәты. Усаклоу гъәпсәфыгуи, пльәгуи, кӀогуи имыфәрә гупшысакӀоу сыд фәдәрә лъәхъани кыызәрәнәжъырәм ищыс Пәнэшъу Хъазрәт игъашлә ыкӀи итхыгъәхәр. Усәныр ныбжыы-рә ныбдәжәгу-гъусә ащ фәхъугъ, хәти фемылоштыр, гум кләхәкӀи, пәкләкӀи усәм хәлхәхә. Хъазрәт иусәхәр тхытхыхәрәп, сыдигъуи игупшысә кыәлоклә амал фәгъоты: кыызәрыклоуи ахәр мәхъух, шхъбә ләшлухәри кыыхәфәх, зыщищыкӀагъәми мэккә ләтыгъәх — «Цыфхәр!...» сыд хъункӀи зышъумбәләрәгъ ылоу.

Пәнэшъу Хъазрәт адыгә чыгум, адыгә хәкум, кәуаджәу

Къунчыкыохаблә кыышыхъугъ, щәпӀугъ. Усәклөшхоу Теуцожъ Цыгъо ифәмә-бжыымә кыакӀи-хәагъәу, кыдәтәдјагъәх мы кәуаджәм усәр ләрыфәгу зыфәхъугъәхәу Лъәпцләрышә Исмахылә, Пәнэшъу Хъазрәт, Къуекыо Налбый (ыпсә тешыкыгъә ипроизведениихәу кыытфышинагъәхәмклә пстәуми ялпәгәкӀы). Ары, Хъазрәт шьорә лырә езгъәшыгъә икыуаджә, нахъыжхәр, янә гупсә зыпишынхә щыләп, джашыгъум гумәкӀым ыгъәгузажъоу, ишлу-лпәгу ахәмклә кӀыгъәтхәу мәусә.

Сичыләшхоу чыләжъый...

«Къунчыкыохаблә — чы-ләклә чыләшхо...»

ТЕУЦОЖЪ Цыгуы

...А сикъуаджәу,
Сикъоджә гупс,
Сыдәу сәркӀә
Ушәоупс!
Шъуазыныкыор —
Силахыл,
ШлукӀә ренәу
Сыгум шъуиль.
Мылахылхәр —
Синибдәжәу,
Джәгъогу хәлпә
Инәпләгъу.
Сәлам папкӀәу
Ял: «Къеблагъ!»
ШлукӀә сыгу
Шызәкләблагъ.
Сызыфаер
О уимардж,
Кыысәдәжәжъба,
Сикъуадж!
О чыләшхоу,
Чыләжъый,
СищыкӀагъ
Уитыгъә бзый!
(н. 192 — 193-рә).

«КӀыыхәпӀәхәтәу есәло тя-нә...», «О, дунай, утфәмы-хәаф», «Уинурә кыысәт», «Утыгъ о, сә кыкыгъагъ», «Адыгагъәм зәклә кыекӀы», «Тауж кыкылырәмә», нәмыкӀ усә зәфәшхәафыбәу тхылым кыыдәхъагъәхәми гъәсәпәтхы-дәбә уагъәшы, ләгъгәм, бзә-джагъәм уапагъәлпәшы. Арышъ, усаклоу Пәнэшъу Хъазрәт игугъә кыыдәхъугъ ыкӀи мафә кәас ащ хәхә фишлызә лпәгъәкӀуатә, — усакләхәр, тхылыкӀәхәр кыыләкләкӀых. Ахәр тәщ пай, тыцыфыным, тызәфәсакыәу ты-зәрәлпәтәным тегъәпсыхәагъәх.
МАМЫРЫКӀО Нуриет.

НЫБДЖЭГЪУ ЛЪАПІЭХЭР!

Мэкъэгъэу

Мэзаем и 26-м кыщегъэжыагъэу гъэтхапэм и 7-м нэс фэгъэкӀотэныгъэ зилэ кӀэтхэгъоу «Урысыем и Почтэ» кӀэщакӀо зыфэхъугъэр хэгъэгум щэкӀо. Ащ тэ тигъэзет хэлажъэ.

Мы уахътэм «Адыгэ макъэм» икӀэтхапкӀэ процентипшыкӀэ къелыхыгъ ыкӀи 2015-рэ илъэсым иятӀонэрэ илъэсныкӀо ахэр мыщ фэдиз хъугъэх.

52161-рэ индекс зилэу тхъамафэм 5 кыдэкӀырэм — сомэ 809-рэ чапыч 16-рэ;

52162-рэ индекс зилэу фэгъэкӀотэныгъэ зилэхэм апае — сомэ 791-рэ чапыч 04-рэ;

14289-рэ индекс зилэу бэрэскэшхо мафэм телепрограммэр игъусэу зэ кыдэкӀырэм — сомэ 240-рэ чапыч 50-рэ.

Лъэпкъ гъэзетэу «Адыгэ макъэр»

тэщ пай кызыфыдэкӀырэр.

ТыкӀэжъугъатх тигъэзет лъапӀэ!

Щэрэ!

«АДЫГЭ МАКЪЭР»

ЛъэпкӀым зеушху, ышъхъэ еӀэты,
Мамыр лъагъом пытэу теуцо!
«Адыгэ макъэу» игугъэ лъати,
Ныбджэгъу шъыпкӀэу ащ кыгоуцо!

Гъогур тфыхищэу, лъэпкӀым фэшъыпкӀэу,
«Адыгэ макъэр» терэ! гъозапӀэу!
Шульэгъу кӀӀӀэшхоу цыфхэм ялъапӀэу,
Щэрэ! гъэзетыр тыгу иджэмакӀэу!

Заом имашуи, гъаблэм игъыбзи,
Щылу гъ нэкӀубгъом шъыпкӀэр кылуатэу.
Хэгъэгум щылакӀи, сабыи щхы макъи
Итыщт ащ ренэу шӀум тэ тыфащэу!

Пыим пэшӀуекӀоу, хъярыр ыӀэтэу,
Гугъэ псыхъапӀэу, мамыры лашэу!
ДгъашӀоу ны лъапӀэу, лъагъэу зилэу.
Терэ! гъэзетыр лъэпкӀым ишъуашэу!

КЪЭЗЭНЭ Юсыф

ЩыӀэныгъэм илъэныкӀо
пстэуми гъэзетыр анэсы

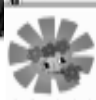
◆ ГЪАШӀЭР ЫКӀИ ЦЫФЫР

◆ ИСКУССТВЭР — ТИБАЙНЫГЪ

◆ ТХЫЛЪЕДЖЭМ ИШӀОШ

◆ МЭКЪУМЭЩ ІОФЫГЪОХЭР

◆ СОЦИАЛЬНЭ ІОФЫГЪОХЭР

ТЫГЪЭНЭБЗЫЙ

Мэзаер боу болахъ!

◆ ТИЗЭДЭГУЩЫПЭГЪУХЭР

◆ СПОРТЫМРЭ ЩЫӀЭНЫГЪЭМРЭ

◆ КЪУАДЖЭМ ИЦЫФ ПЭРЫТХЭР

◆ ШУНЫГЪЭ ІОФЫГЪОР

ИСКУССТВЭМ ЩЫЦІЭРЫПОХЭР

Адыгъ Республикэм культурэм-клэ и Министерствэ, Адыгеим и Къэралыгъо академическэ къэ-

Композиторым ишлэжъ зэхахъ

Урысые Федерациемрә Адыгъ Республикэмрә искусствэхэмклэ язаслуженнэ юфышлэшхоу, композиторэу, профессорэу КлыкӀ Хысэ фэгъэхьыгъэ шлэжъ пчыхъзэхахъэ гъэтхәпэм и 5-м зэхащэшт.

шюкӀо ансамблэу «Налмәсыр», Адыгъ Республикэм и Лъапкъ театрэу Цэй Ибрахимэ ыцӀклэ щытыр, Адыгъ Республикэм искусствэхэмклэ иколледж зәуләгъум хәлэжъэштых. Адыгъ къэралыгъо университетым искусствэхэмклэ и Институт юф-тхәбзэм клэщакӀо фәхъугъ.

КлыкӀ Хысэ Урысыем иком-позитормә я Союз хәтыгъ. Адыгъ-мә ялӀыхъужъ гъогу, адыгъ

лъәпкъ ордэхэм ягъәпсыклэ, нәмыкӀхэм яхылагъәу ыусыгъә-хәр тимузыкальнэ искусствә шүклэ кыхәнагъәх, еджапләхэм ащызәрагъашләх, концертхэм къащатых.

Театрэм шагъәуцурә спектаклэхэм апае оредышъохәр ытхыштыгъәх, щыӀәныгъэм еплӀыкӀәу фыриләр искусствэм ыбзәкӀә лъәпкъ зәфәшъафхэм алыгъә-ләсыным пылӀыгъ. Къызыщы-

хъугъә къуаджәу Нәшъукъуае цыф цӀәрылоу кыдәкӀыгъәхэм зәу ащыщ. Искусствэхэмклэ Институтым илӀәсыбәрә юф щы-шлагъ. КлыкӀ Хысэ идунай зихъо-жыгъәр илӀәс хъугъә. Интернационалист шӀыпкӀәу, ихәгъәгу, ичӀыгу шӀу ылӀәгъухәу зәрәп-сәуштыгъәр пчыхъзэхахъэм щы-зәхәтхышт. Композиторым ып-хъоу Наталье искусствэм щы-зәлӀашлә, лӀәкӀыб хәгъәгум исәу лъәпкъ произведениехәр дуна-им щегъәжынчых.

Наталье кызәрәтилиуагъәу, шлэжъ концертәу ятә фәгъэхьы-гъэм искусствәр зыгъәлӀәлӀәхәрәр щызәлӀәлӀәштых. Зәхахъәр гъәт-хәпэм и 5-м мафәм сыхъатыр 4-м Адыгъ къэралыгъо универ-ситетым щырагъәжъэшт.

Сурәтым итыр: **композитор цӀәрылоу КлыкӀ Хыс.**

ТЕАТРЭМРЭ ПУНЫГЪЭМРЭ

Къуаджәхэм ащәкӀо

Культурэмрә динимрә ялофышлэхәр гъусә зәфәхъугъәхәу шән-зекӀокӀә дәйхәр цыфхэм къахәмыфәнхэм, наркоманием пәуцугъэным афәгъэхьыгъәу «О, си Тхь, кысфәгъәгу!» зыфилорә спектакләр тирайонхэм къащәгъәлӀагъо.

— Адыгъ Республикэм и Пре-мьер-министрәу КъумпӀыл Мурат зәхәшән юфыгъохәмклә ишӀуагъә кытегъәкӀы, — кыти-луагъ Лъәпкъ театрэм ихудоже-ственнә пащәу ШхъәлӀәхъо Свет-ланә. — Чыләхэм адәсхэм куль-турэм иунәхэм тащыӀокӀә. Спек-таклыр кызаухыкӀә ащ еплӀы-кӀәу фыряләр, зәригъәгушпысагъә-хәр зәхахъэм кыщәлуатәх.

ПәрәныкӀо Чәтибә ипӀесә теыхыгъә спектаклыр ТхьакӀумәщә Налбый ыгъәуцугъ. Тинепәрә гумәкӀыгъохэм ар афәгъэхьыгъ. ГъобәкӀуае спектаклыр кызы-

щәгъәлӀагъом ыуж зәхахъэм кыщыгушӀагъәх СтӀашъу Юрә, Къәзәнә Юсыф, СтӀашъу Май-ор, Мәджәджә Мәдин, СтӀашъу Вячеслав, СтӀашъу Аскәр, ПәрәныкӀо Чәтибә, Тутарыщә Люд-милә, нәмыкӀхәри. ГъобәкӀуае щыкӀогъә спектаклым еплӀыгъәу, филологие шӀәныгъәхәмклә док-торәу, Урысыем итхәкӀохэм я Союз хәтәу Мамый РуслӀан зәрилӀытәрәмклә, литературэм и ИлӀәс Урысыем зәрәщыкӀорәр нахъ дәгъоу кызыфәдгъәфәдән фае. Пуныгъэм ехыӀлӀәгъә спек-таклэхәу Лъәпкъ театрэм щәгъә-

уцугъәхәр тикъуаджәхэм ащып-сәурәмә ящыкӀагъәх.

Спектакләу «О, си Тхь, кыс-фәгъәгу!» зыфилорәр гъәтхәпэм и 11-м Инәм, и 13-м Очәпшые,

и 14-м АдыгъкӀалә къащәгъәлӀә-гъонәу щыт. АскӀәлае непә щеп-лӀынхә алыӀышт.

Сурәтыр спектаклым кыщы-тетхыгъ.

ФУТБОЛ. УРЫСЫЕМ И КУБОК

Натхъо Бибарс тегъәгушӀо

ЦСКА Москва — «Крылья Советов» Са-мара — 1:0.

«Кубань» Краснодар — «Мордовия» Са-ранск — 1:0.

Гъәтхәпэм и 2-м ешӀагъәх.

Финалым и 1/4-м хәхъәгъә командэхәр Мос-ква ыкӀи Краснодар ащәшӀагъәх. ЦСКА-м ифут-болистәу Натхъо Бибарс «Крылья Совето-вым» ифутболистищ кызәринәкӀи, къәлапчӀәм метрә 20 фәдизкӀә пәчыжъәу хъагъәм ләгуаор ридзагъ. Урысыем гъогъуитӀо футболымкӀә ичемпионәу А. Мостовоим кызәрилуагъәу, Натхъо Бибарс къәлапчӀәм ләгуаор дәхә дә-дәу дидзагъ, кьогъупәм щихъозә хъагъәм ифагъ. ЕшӀәгъур зәрәщытәу пштәмә, Б. Натхъор иухъазырыныгъәкӀә зәкӀә футболистхэм къа-хәщыгъ.

ЕшӀәгъур заухым Натхъо Бибарс телефонкӀә тыфытеуагъ, футболыр зикӀасәу кылыӀплӀә-хәрәр бәрә ыгъәгушӀонхәу, шӀоу щыләр кы-дәхъунәу тыфәлӀәлуагъ.

«Кубань» 1:0-у «Мордовием» текӀуагъ, фи-налныкӀом ЦСКА-м фәдәу хәхъагъ. Мәлыл-фәгъу мазәм и 29-м «Кубань» ЦСКА-м фи-налныкӀом щыӀүкӀәшт. ЕшӀәгъур Краснодар щыкӀошт. ЦСКА-р Урысыем икомандә анахъ лӀәшхэм ащыщ, Европәм икубоххэм якы-дәхын хәлажъә. «Кубань» апәрәу финалныкӀом хәфагъ. ЕшӀәгъур гъәшӀәгъон хъушӀәу тәлӀы-тә. Краснодар пәгъунәгъу къуаджәхэм ямы-закъоу, МыекӀуапә дәсхэм, нәмыкӀхәми ешӀә-

гъум еплӀынхәу загъәхъазыры, Натхъо Би-барс лүкӀәнәу фаер макӀәп.

Сурәтым итыр: **Натхъо Бибарс** (сәмәгумкӀә щыт) **ыпәкӀә илӀыгъ.**

НәкӀубгъор зыгъәхъазырыгъәр ЕМТӀЫЛӀ Нурбий.

ФУТБОЛ. НЫБДЖӘГУ ЕШӀӘГЪУХӘР

«Кубань» — «ЗәкӀошныгъ»

«Кубань» (ныбжыкӀәу хәтхәр) Крас-нодар — «ЗәкӀошныгъ» МыекӀуа-пә — 2:2.

ИлӀәс зәнәкӀокум зыфагъәхъазыр-зә, командэхэм яныбджәгу ешӀәгъоу Краснодар щыкӀуагъәм «Кубань» ифут-болистхәу «дубләрхәр» зыфәлохәрәмрә «ЗәкӀошныгъәмрә» зәлүкӀагъәх. «Кубань» ифутболистхэм ешӀәгъур 2:0-у ахыызә, «ЗәкӀошныгъәр» нахъыбәрә ыпәкӀә зә-рилӀыштым пылӀыгъ. Заур Осмаевымрә Ризван Ахмедхановымрә зәрызә «Ку-бань» икӀәлапчӀә ләгуаор дадзагъ, пчӀа-гъәр зәфәдәу ешӀәгъур аухыгъ.

«ЗәкӀошныгъәм» идиректор шхъӀәлу А. Натхъом тызәрәщыгъәгъозагъәу, тикомандә щешӀәнхәу футболистищ кы-рагъәблӀәгъагъ. Алексей Доншинскәр Ермәлхәблә икомандәу «Торпедәм» кыыхащыгъ, ыпәкӀә ар щешӀә. Ново-черкасскә кырахыгъәу Александр Ролдугиныр гупчәм щешӀә. Астрахань икомандә кыыхащыгъә Сергей Калеу-тиныр ухъумакоу щыт.

Краснодар краим икомандэхэм «ЗәкӀошныгъәр» мы мафәхэм алүкӀәшт, ныбджәгу ешӀәгъухәр адырилӀәштых. Гъәтхәпэм и 22-м хәгъәгум изәнәкӀоку рагъәжъәжыщт.

Зәхъышагъәр ыкӀи кыдззы-гъәкӀырәр:

Адыгъ Республи-кәм лъәпкъ юфхәмкӀә, лӀәкӀыб къэралхэм ащы-псәурә тилӀәп-кыәгъухәм адырялӀә зәпхыныгъәхәмкӀә ыкӀи къәбар жъугъәм иамал-хәмкӀә и Комитет Адресыр: ур. Кре-стьянскәр, 236

Редакциер зыдзшыләр:

385000, кь. МыекӀуапә, ур. Первомайскәр, 197.

Телефонхәр: приемнәр: 52-16-79,

редактор шхъӀәлӀәм иапәрә гуадзәр: 52-49-44,

редактор гуадзәр-пшӀәдӀкӀыжъ зы-хыырә секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-гъәр:

Урысые Федерацием хәутын юфхәмкӀә, телерадиокъәтын-хәмкӀә ыкӀи зәлӀы-лӀәсыкӀә амалхәмкӀә и Министерствә и Темыр-Кавказ чӀыплӀә гъәлоры-шӀанӀ, зәраушыхъа-тыгъә номерыр **ПИ №ТУ23-00916**

Зыщыхаутырәр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кь. МыекӀуапә, ур. Пионерскәр, 268

ЗәкӀәмкӀи пчӀагъәр

4015

Индексхәр

52161

52162

Зак. 460

Хәутыным узщыкӀәтхәнәу щыт уахътәр

Сыхъатыр 18.00

ЗыщыкӀәтхәгъәхә уахътәр

Сыхъатыр 18.00

Редактор шхъӀәлӀәр

Дәрбә Тимур

Редактор шхъӀәлӀәм иапәрә гуадзәр

МәшлӀәкӀо Саид

Редактор шхъӀәлӀәм игуадзәр —

пшӀәдӀкӀыжъ зыхыырә

секретарыр

Хъурмә Хъусен